

# Стенографски дневник

НА

## 36. заседание

Сряда, 6 март 1946 г.

(Открито в 15 ч. 47 м.)

Председателствували председателят Васил Коларов и подпредседателите: Георги Трайков и Кирил Христов.  
Секретари: Тодор Тихолов и Любен Георгиев.

### СЪДЪРЖАНИЕ:

| Съобщения:                                                                                                                                                                | Стр. |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| Отпуски . . . . .                                                                                                                                                         | 343  |
| Законопроекти . . . . .                                                                                                                                                   | 343  |
| По дневния ред:                                                                                                                                                           |      |
| Законопроекти: 1. За учредяване на Министерство на индустрията, занаятите и рудите и на Министерство на електрификацията и природните богатства. (Първо четене) . . . . . | 343  |
| Говорили: Петко Кунин . . . . .                                                                                                                                           | 346  |
| Георги Енчев . . . . .                                                                                                                                                    | 346  |
| Иван Харизанов . . . . .                                                                                                                                                  | 348  |
| М-р-предс. Кимон Георгиев . . . . .                                                                                                                                       | 349  |
| 2. За временна задължителна служба на санитарните лица. (Първо четене) . . . . .                                                                                          | 353  |

| Говорили:                                                                                                                                          | Стр.     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| Д-р Александър Георгиев . . . . .                                                                                                                  | 354      |
| Д-р Петър Попсапов . . . . .                                                                                                                       | 354      |
| М-р д-р Рачо Ангелов . . . . .                                                                                                                     | 355      |
| 3. За уреждане положението на завършилите в СССР, санитарни лица. (Първо и второ четене) . . . . .                                                 | 356, 357 |
| Говорил: м-р д-р Рачо Ангелов . . . . .                                                                                                            | 357      |
| 4. За изменение и допълнение на глава V от закона за подобрене на земеделското производство и упазване на полските имоти. (Второ четене) . . . . . | 357      |
| Доклад на бюджетарната комисия по бюджетопоекта за разходите през 1946 г. по Министерството на народното здраве. (Докладване и приемане) . . . . . | 350      |
| Дневен ред за следващото заседание . . . . .                                                                                                       |          |

Председателствуваш Георги Трайков: (Звъни) Присъствуват нужният брой народни представители. Откривам заседанието.

(От заседанието отсъствуват следните народни представители: Асен Драгнев, Билял Дурмазов, Васил Тошев, Вълко Червенков, Георги Колев, Георги Михайлов, Георги Босолов, Гого Гогов, Давид Иерохам, д-р Димитър Хаджиев, Димитър Иванов, Динко Тодоров, Екатерина Аврамова, Елсиз Кецакова, Иван Чонос, Кръстан Раковски, Марин Станев, Мата Тюркеджиева, Пело Пеловски, Рада Носва, Стефан Крайчев, Тодор Кръстев, Хюсени Имамев)

Председателството е разрешило отпущ на следните г-да народни представители: Александър Ковачев — 8 дни, д-р Димитър Хаджиев — 2 дена, Димитър Попов Попов — 11 дни, Драгомир Вълчков — 1 ден, Елена Кецакова — 3 дни, Желязко Петров — 8 дни, Иван Грозев Спасов — 3 дни, Иван Колар Толчнев — 6 дни, Илия Добрев Илиев — 7 дни, Илия Николов Игнатов — 3 дни, Кирил Василев Клисурски — 1 ден, Никола Ангелов Разлоганов — 8 дни, Пело Пеловски — 5 дни, д-р Петър Георгиев Пачев — 13 дни, Стоян Николов Попов — 6 дни, Райчо Боев Славков — 8 дни, Сава Тълбоков — 10 дни, Симеон Тодоров Ковачев — 8 дни, Стефан Керевков — 4 дни, Стефан Илиев Стефанов — 8 дни, Христо Вълчанов — 4 дни и Цанко Григоров Маринов — 11 дни.

Постъпили са:

От Министерството на вътрешните работи — законопроект за изменение и допълнение на закона за назначаване, уволняване и класиране на служителите по ведомството на Министерството на вътрешните работи и за временната общинска управа.

От Министерството на земеделието и държавните имоти — законопроект за допълнение на наредбата-закон за облекчаване и подпомагане земеделските стопани, пострадали от сушата през стопанската 1944/1945 година.

Присъстваме към първата точка от дневния ред:

Доклад на бюджетарната комисия по бюджетопоекта за разходите през 1946 г. на Министерството на народното здраве.

Има думата докладчикът на бюджетарната комисия.

Йордан Пекарев (з): Министърът го няма.

Председателствуваш Георги Трайков: Понеже министърът на народното здраве отсъства, а също така отсъствуват и министърът на железниците, пощите и телеграфите и министърът на правосъдието, моля да се съгласите да пристъпим към третата точка от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за учредяване на Министерство на индустрията, занаятите и рудите и на Министерство на електрификацията и природните богатства.

Който е съгласен с това пререждане на дневния ред, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата секретарят, народният представител Тодор Тихолов, да прочете мотивите на законопроекта.

Секретар Тодор Тихолов: (Чете)

### „МОТИВИ

към законопроекта за учредяване на Министерство на индустрията, занаятите и рудите и на Министерство на електрификацията и природните богатства.

Г-да народни представители! Задачите и управлението, като ръководен център на цялостния живот на държавата, поради постоянно увеличаващите се размери и разнообразие на нуждите и необходимостта от своевременно набелязване и прилагане на всички мерки за задоволяване на тези нужди, стават все по-огромни, отговорни и тежки. Това се особено силно чувства в стопанската област, гдето, след взетите и приведени вече в изпълнение мерки, с които са използвани една част от съществувалите в миналото възможности за увеличение и разнообразяване на производството, идва ред на инициативи далеч по-трудни, големи по обем и свързани често с инвестирането на твърде много парични средства, за да може посредством тях да се създадат все по-нови и нови благоприятни условия и възможности за увеличение, качествено подобрене и разнообразяване на производството, а заедно с това и за едно съществено подобрене на условията за живот. Независимо от казаното, грижата на управлението излиза вече далеч от рамките на обичайното назначение да посочва самите възможности и да улеснява тяхното използване, а заедно с това става вече, и то много често, нужда то да влезе в роялата си на център, който набелязва, планира и непосредствено организира и осъществява редица мероприятия, и то предимно такива, изпълнението на които е свързано с инвестирането на грамаден капитал, носи огромна обществена полза и създава в широки рамки нови благоприятни условия от естество да дадат силен и бърз тласък за увеличение и разнообразяване на производството.

От казаното е ясно, че ръководството на стопанската политика в последно време, повече от всякога в миналото, е далеч по-сложно и трудно, че на него тежат вече нови, огромни по размер и значение, задачи, които трябва да се изпълнят, и че неправилното разпределение на тежестите по него може да бъде много често причина не всички въпроси да бъдат намерено и правилно доловени и, в резултат от това, много важни и от изключителна обществена полза инициативи да бъдат не добре приети, пропуснати, или взети под внимание, но осъществявани бавно или в недостатъчен размер, поради липсата на система, последователност и съсредоточеност на усилията.

Ръководството на нашата стопанска политика днес е поверено на две министерства — Министерството на земеделието и държавните имоти и Министерството на търговията и промишлеността. В обсега на първото са включени грижите за всестранно подобрене

на земеделското стопанство, включващи и организацията на сян-тиро-ветеринарната служба; грижите за упазването и цялостното използване и възстановяване на нашите гори; грижата за създаване на кадастр и подобрене на земеустройството; управлението и стопанисването на държавните имоти и водостопанската политика на страната, включваща напояването, отводняването на земите и котелията на реките. В обсега на второто министерство — Министерството на търговията и промишлеността — са включени външната и вътрешната търговия на страната с всички нейни сложни проблеми в последно време, индустрията и занаятите, професионалното образование, разпределението и снабдяването и използването на природните богатства.

През изживяното нормално време задачата на тези две ведом-ства се е ограничавала в стремежа, чрез насърчение от всякаква вид и посредством мерки от законодателен характер да създават условия и да насочат развитието на производството в определена насока и трябва да се подчертае, че тя е била значително по-лека, тъй като на намиращото се още в началния стадий на своето развитие наше стопанство е трябвало да се създаде минимумът от най-необходими условия и да му се предоставят най-достъпните възможности, които е трябвало да бъдат използвани, за да се постигнат желаните навремето резултати, съответстващи на тогавашните нужди на живота. Днес вече възможните по-достъпни възможности са в доста голям размер, а в някои случаи и напълно използвани, и нашето стопанство е отбелязало съответстващи на създадените му условия и възможности прогрес, макар и в някои отношения пак недостатъчно задоволителен. Успоредно с това, обаче е налице и едно значително нарастване на нуждите, което създава ново несъответствие между тях и размера и броя на производството, а това налага вече да се използват и другите налични пътища за създаване на нови условия за все-странично развитие на нашето народно стопанство.

Покрай другите възможни мерки, които биха могли да активизират стопанското творчество в нашата страна и да допринесат за желаното увеличение на производството, в последно време изпъкват на преден план и се налагат извънредно на всички със своето изключително значение: пълното използване на всички налични в страната бодни за напояване на нашата земя, като средство за борба със сушата и за създаване на условия за едно чувствително интензивизиране, увеличение и разнообразяване на нашето земеделско производство; бързо увеличение на производството на електрическа енергия посредством строеж както на водни, така и на термични централи, за да се задоволят нуждите на населените места, на нашата индустрия, земеделие и на железопътния транспорт от енергия и да се създадат условия за разрастване на съществуващите и създаване на нови индустриални предприятия, съобразно днешните и бъдещи нужди на страната; планоно и добре организирана експлоатация и употреба на нашите каменноуглени запаси за задоволяване нуждите на транспорта, индустрията и на населението от топливо; системно издирване, проучване и установяване на наличните природни богатства в нашата страна и организиране на възможното най-правилно и пълно използване на същите; планоно и системно развитие на нашата индустрия по начин да може да задоволява все по-пълно съществуващите нужди и да направи страната ни и в това отношение, във възможния размер, стопански независима.

Изброените големи и извънредно важни проблеми наистина и досега не са били съвсем пренебрегнати. За разрешаването на същите в съществуващите министерства на земеделието и търговията са предвидени специални служби. Било обаче поради едностранчиво насочване на политиката на тези ведомства или поради наличността в миналото на други по-достъпни възможности за използване, които са привличали вниманието на управляващите, резултатите от работата в изброените по-горе направления не могат да се считат за задоволителни. Така например в областта на водното дело реализираните напонтелни мероприятия досега осигуряват напояването на една площ от около 600.000 декара с текущи води, без да е достигнат още този размер на напояване, и на около 40.000 декара с помпич във вътрешността на страната, а възможностите за напояване по тези два начина са: 1.500.000 декара от текущи води и около 1.100.000 декара с помпи от вътрешността. Възможността за напояване посредством язовири и с помпи от Дунава стои още неизползвана, а тя би могла да осигури — посредством язовири — напояването на 5.000.000 декара и с помпи от Дунава на 2.000.000 декара. Корекцията на реките (пълна и непълна) е извършена досега в размер на около 120 км., а общата дължина на необходимите корекции ще обхване речна дължина от 3.500 км., от които 1.500 км. пълна корекция и 2.000 км. непълна. Отводнени са досега 400.000 декара земя от общо подлежащата на отводняване площ 670.000 декара. В областта на силodobиването използваната работа досега се изразява в застроене на водни 50.000 киловата с производство 180.000.000 киловатчаса и застроени термични централи 60.000 киловата с производство 200.000.000 киловатчаса, а установената обща възможност за застроене е — на водни 550.000 киловата с производство около 1.500.000.000 киловатчаса и предвидени за строеж термични централи 450.000 киловата с производство тоже около 1.500.000.000 киловатчаса, което ще рече, че наличното електропроизводство съставлява около 1/10 от произведението. Организацията на каменноугленото производство трябва също значително да се подобри, за да отговорим не само на очертаните се вече днес по-големи нужди за транспорта, индустрията и за отопление, а и на онези в бъдеще. Издирването, проучването и установяването на раз-мехи на нашите природни богатства е изостанало също назад, а в това отношение са нужни системни и сериозни грижи, за да се приведе в известност и организирана използването на това национално богатство, което ще даде нов тласък на индустрията и търговията. Най-последователно е да се усвои и една правилна индустриална политика, която да закрепва създадените вече индустриални предприятия, да

създаде условия за организационно и техническо съвместностуване на производствения процес в тях и да насърчи създаването на нови индустриални клонове, доколкото са оправдани условията, възможностите и нуждите на страната.

Ето колко големи, колко важни и колко сложни за разрешени задачи животът, нуждите на страната и пропуските и грешките на миналото изведнъж изтласкаха на преден план в нашия стопански живот. Те задържат днес с една изключителна сила вниманието на управлението и изискват извънредни грижи и системна планова работа, за да може във възможния най-кратък срок да се получат желаните резултати, които ще създадат нов простор и ще дадат нов тласък за развитието на нашето народно стопанство.

При сега съществуващото разпределение на тежестите на управлението, осъществяването на упоменатите по-горе твърде големи задачи е възложено главно на двете стопански министерства, респективно на създадените при тях за целта особени служби. Под влиянието на р-стиящото значение на тези проблеми ние имаме, наистина, през последните няколко години едно чувствително разрастване на тези служби и по ранг, и по размер, без това обаче още да е достатъчна гаранция, че пътят за сполучливото и резултатно разрешение на същите е вече открит. Тези две ведомства, при твърде усложнените днес и в бъдеще стопански условия, са претоварени с извънредно много важни и разнообразни други въпроси — едното из областта на земеделското и скогаздно стопанство, а другото из областта на външната и вътрешната търговия, непрекъснатото следене и навре-менно разрешение на които е свързано с твърде г л м о напре-жение и усилия, размерът на които често пъти отклонява вниманието от другите извънредно важни въпроси, или пък обратното. Към това се прибавя и обстоятелството, че служби, които имат по-малко или повече допълнителни точки помежду си, както е случаят с Дирекцията на електрификацията и Дирекцията на водите и каменноугленото дело, се намират в отделни ведом-ства, връзката между работата им липсва или не е достатъчно добра, а това е съществена пречка за правилното съгласуване на техните проекти и усилия, а понякога дори се появяват и вредни разногласия или съперничества, които стават пречка за забавяне на работата и са пречка за правилното осъществяване на пре-следваната цел. Трябва наново да се припомни и осъзнатата и подчертана вече нужда, държавата в лицето на управлението да се прояви и като непосредствен организатор и изпълнител на инициативи от обществена полза, което стегнява и усложнява още повече задачите на управлението.

Всички изтъкнати дотук съображения правят целесъобразно едно ново преразпределяне на тежестите на самото управление, което да го облекчи и увеличи неговите творчески възможности, като премахне и досегашните други неудобства за същото, дължащи се на упоменатото вече разделяне на служби, имащи допълнителни точки в своята работа, като ги събере в един център и ги подчини на една обща ръководна воля.

Една група от изброените по-горе важни инициативи, ръководството и изпълнението на които би могло да се обедини в един център, позоваи това, че те имат допълнителни точки помежду си, са онези, целящи използването на наличните в страната води за напояване и силodobиване, т. е. съществуващите сега в две различни ведомства служби за електрификацията и водите. Връзката между тях съществува поради това, че за постигането на една и друга цел се използва един и същ източник — водите, и то много често комбинирани, т. е. и за напояване, и за силodobиване. Посредством строеж на язовири се проектира да се осигури напояването на една площ около 5.000.000 декара, а успоредно с това създадените водни енергийни източници, според досегашните предвиждания, се проектира да бъдат използвани за получаване на около 1.500.000.000 киловатчаса енергия. Напояването и ръководството на тези две огромни по размери и значение инициативи от един център ще даде възможност за едно пълно съгласуване на проектите и усилията за тяхното осъществяване, а това от своя страна, е едно голямо преимущество, тъй като дава възможност за най-целесъобразно изпълнение, държашо сметка и за нуждата да се гарантира необходимото водно количество за една и друга цел, включително и през сезона за напояването. Към тази група мероприятия би могло да бъде включено и каменноугленото производство като източник, който може да бъде използван, според досегашните предвиждания, за получаването също на около 1.500.000.000 киловатчаса енергия, макар и само част от това производство, предимно много ситните въглища и прах, да се оползотворява за добиване на енергия, а останалата част от него да е предназначена за нуждите на транспорта, индустрията и за отопление, още повече, че на този ръководен център би могла да се възложат и задачите за създаване на топлински централи за отопление и енергия в по-големите населени места, в които централи биха могли да се използват в голям размер и висококачествени камени въглища, каквито имаме в нашата страна.

Втора група мероприятия, които биха могли да се групират и ръководството на които би могло да се отдели в един самостоятелен център, са онези, засягащи промишлеността и природните богатства, две области, които се взаимно допълват и са в тясна взаимна връзка. Нуждите на живота и на нашето стопанство в последно време налагат да се даде нов силен тласък за развитието на нашата индустрия, да се подготвят условията за създаването на нови индустриални клонове и във връзка с това да се вземат бързи мерки за установяването, проучването и правилно организираното използване на наличните в страната природни богатства. В това направление ние сме останали твърде назад и за да се отстранят недостатъците на досега следваната политика, както и за да се създадат бързо и в по-голям размер условията за желания чувствителен прогрес и в тези две области, са необходими усилия, работа и

мерки, далеч надхвърлящи по размер и значение прилаганите досега. Налага се дори и прякото участие на държавата за изграждането на някои нови индустриални предприятия, незастъпени или вастъпени в таъде ограничен размер в нашата страна. Изложението, естествено, прави необходимо създаването на един самостоятелен център за ръководство и направляване на политиката в тези две големи, важни и намиращи се във взаимна връзка области на нашия стопански живот, на който център може да се позер и гражданата за развитието и усъвършенстването на нашите занаяти.

Обособяването следователно на споменатите два нови ръководни центрове, с очертавания обсер на работа, в отделни ведомства, е съпроводено със следните предимства от значение за общия ход на работата:

1. Преразпределя по-правилно много нарастналите в последно време тежести на управлението, особено в стопанската област се увеличава неговата творческа мощ.

2. Събира на едно място извънредно важни за днешното време и за в бъдеще и намиращи се във взаимна връзка деятельности и ги подчинява на една обща ръководна воля, която ще съсредоточи вниманието си изключително в набелязаните направления, ще съгласува проектите и усилията и ще може да подчини изпълнението им на един траен план.

3. Открива възможност за една много по-системна и резултатна работа в набелязаните важни области на нашето стопанство, от размера на постиженията в които области зависи твърде много творческият подъем и материалното благополучие на нашата страна.

9 септември ознаменува една епоха на подчертано внимание на социалните проблеми чрез създаване на Министерството на народното здраве и това на социалната политика.

Вече година и половина опит от управлението на Отечествения фронт позволи да се осветлят всеотрядно предстоящите стопански проблеми, да се оточни тяхното значение, да се очертае тяхната взаимна връзка, както и необходимата последователност в тяхното реализиране. След всичко това правителството на Отечествения фронт би изменило на своята програма, както и на духа на времето, ако не сезира Народното събрание със съответен законопроект за прегрупиране стопанските служби на държавата, с цел да устрои и нагоди управлението към усъвършенстване и цялостно реализиране на ония стопански проблеми, чието своевремено решение обуславя изграждането здравите основи на стопанския ни живот и неговото активизиране.

Това са ижеенно мотивите и основанията, които ме заставиха да внеса за разглеждане в Министерския съвет представения законопроект за учредяване две нови министерства, които да групират най-важните творчески и строителни задачи на държавата в областта на стопанството.

След одобрението на Министерския съвет и от името на последния внасям за разглеждане и одобрение от Народното събрание законопроект за учредяване на две нови стопански министерства, който след обстойно проучване, надявам се, ще получи вашето одобрение.

Гр. София, 1 март 1946 г.

Председател на Министерския съвет, министър без портфейл:

К. Георгиев

(Председателското място се заема от председателя Васил Коларов)

## ЗАКОНОПРОЕКТ

за учредяване на Министерство на индустрията, занаятите и рудите и на Министерство на електрификацията и природните богатства

Чл. 1. Учредява се:

а) Министерство на индустрията, занаятите и рудите;

б) Министерство на електрификацията и природните богатства.

Чл. 2. Към Министерството на индустрията, занаятите и рудите се прехвърлят изцяло следните служби и свързаните с тях бюджетни приходи и разходи:

От Министерството на търговията и промишлеността: отделение за индустрията; отделение за занаятите; отдел за индустриално производство и Дирекция на природните богатства.

Чл. 3. Към Министерството на електрификацията и природните богатства се прехвърлят изцяло следните служби и свързаните с тях бюджетни приходи и разходи:

а) от Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството — Главна дирекция за електрификацията на България;

б) От Министерството на земеделието и държавните имоти — Дирекция на волите и Дирекция на горите и лова;

в) От Министерството на търговията и промишлеността и от Държавните мини — всички каменовъглени мини.

Чл. 4. Преименуват се:

а) Министерство на търговията и промишлеността — в Министерството на търговията и продоволствието;

б) Дирекцията на вътрешната търговия, индустрията и занаятите от казаното министерство — на Дирекция на вътрешната търговия;

в) Министерството на земеделието и държавните имоти — в Министерството на земеделието, животновъдството и държавните имоти.

Председател Васил Коларов: Пристъпваме към обсъждане по принцип на законопроекта.

Има думата народният представител Петко Кунин.

Петко Кунин (к): (От трибуната) Г-да народни представители! Мотивите към законопроекта за създаването на двете нови министерства са достатъчно изчерпателни и аз се надявам, че г-да народните представители са ги прочули, и затова на мене остава малко да добавя.

Както вече се изтъкна в дебатите по трояното слово и по закон за бюджета на държавата, пред управлението се насочават редица нови и големи задачи във връзка с икономическото развитие на страната. Както е казано в мотивите към законопроекта, сега ръководството на стопанския живот на страната е концентрирано главно в двете министерства — Министерството на земеделието и Министерството на търговията и промишлеността. Нуждите на нашето индустриално развитие обаче далеч надхвърлят възможностите на тия служби, които сега съществуват в Министерството на търговията и промишлеността. Даже само външната търговия по своя набелязващ се обем, по своята важност, по трудностите, които представляват въпросите, би била достатъчна за едно министерство. Разширяването сега на нашата външна търговия, разширяването кръга на страните, с които ние влизаме в търговски връзки, от една страна, и от друга — огромните нужди от внос на материали, на машини и инсталации и други подобни, които ще осигурят съществяването основния лозунг в отечественофронтовската икономическа програма — индустриализирането на страната — изискват огромно напрежение и сили за правилното осъществяване на външния стокооборот.

А както се знае, в Министерството на търговията стоят още редица служби — цялото продоволствие на населението и цялата служба за снабдяването на нашето народно стопанство с материали, с машини, резервни части и инсталации — една огромна работа, която не позволява да се отдаде нужното внимание на въпросите на нашата индустрия.

Основна задача на ръководството на нашата индустрия е, да постави на крак съществуващата индустрия, да бъдат използвани най-пълно и най-рационално и разумно неините механизми, с една дума, да бъде тя рационализирана. А вие знаете, че в програмата на Отечествения фронт стои и задачата за създаване на цели нови клонове на нашата индустрия: металургическа, химическа, машиностроителна, земеделско-преработвателна и др. Ако вземем даже само последната, земеделско-преработвателната индустрия, въпреки че се счита, че нашата страна има редица предприятия за преработка на земеделски произведения, трябва да се подчертае, че производството на нашето земеделие далеч не е в нужните възможни размери индустриално преработвано. Както прехраната на населението, така и нашият износ поставят пред нашата преработвателна индустрия задачата за коренна трансформация на тази индустрия. Нейните произведения са вече негодни за външния пазар, защото те бяха приспособявани към военните условия. Днес мирновременната обстановка изисква други значителни по-качествени и по-ценни индустриални произведения. Да се проучи нашето земеделие във всички му райони, какво произвежда то и в какви ценни продукти трябва да бъдат преработени тия произведения, с една дума, наред с преустройството на съществуващата, да се построи една широка, всеобхватна индустрия за преработка на земеделски произведения у нас, това е една от големите предстоящи задачи.

На всички е известно, че 80% или 90% от нашия износ, това са произведения на нашето земеделие и скотовъдство. Но защо ние трябва да ги изнасяме в суров вид когато представляват малка нечистот и често пъти не могат да бъдат конкурентноспособни на външния пазар? Да ангажираме една значителна част от свободните работни ръце от скитната безработица в село, за да направим тези продукти значително по-ценни, да изнесем заедно с земеделските продукти и труд, концентриран във фабричните произведения — ето задачата!

По-рано строеше само частният капитал. Днес строи и държавата. Днес в много по-големи размери строят и трябва да строят кооперациите наред с частния капитал. Държавният сектор ще расте. Той трябва да расте. Сега изваждаме всички или почти всички държавни предприятия извън държавния бюджет на стопанска отчетност и самоздържка. Кооперативно-индустриалният сектор също ще расте заедно с държавния.

У нас търговците са няколкократно повече, отколкото са нужни за размяната. И нашите кооперации се занимават с търговия повече, отколкото е нужно. Насочването на значителна част от частния търговски капитал към производството трябва да стане основна линия на развитие в това отношение. Това важи и за кооперациите. Ние имаме няколко мощни кооперативни централи, които поотделно — а за по-големи обекти обединени техни усилия и средства — могат и трябва да произведат много по-широко и по-дълбоко в пропеса на производството. Могат да строят, могат и трябва да навлизат в производството и районните кооперативни съюзи и самите низови кооперации. Да увеличим и постоянно да увеличаваме производството — ето задачата!

Ще расте и общинско-индустриалният сектор. Много наши общини могат и трябва да навлизат още по-навътре в стопанския живот и то преди всичко и главно в производството.

Нова проблема е и проблемата за смесените инициативи и форми на стопанско-производствени предприятия. Често пъти отделни кооперации или кооперативни съюзи, населението в дадено населено място или район не се решава, няма достатъчно сили и средства, достатъчно опора, за да осъществи някоя стопанско-индустриална инициатива.

Участието в такива случаи на държавата прави възможна такава стопанска инициатива. Това участие вдъхва вяра и кураж в населението, за да се втурне в набелязаните стопански инициативи. Смесеното предприятие, на държавата с частния капитал и общинско с населението и кооперациите — държавно-кооперативната форма — се очертава като една нова, но много добра стопанска форма, която на редица места може да бъде препоръчана. Разбира се, трябва да се предпазваме от увлечения, каквото е увлечението да се превърнат чисто държавните предприятия, съществували вече или които държавата сама може да организира на базата на своя земя или гора или държавни имоти, в държавно-кооперативни

или в чисто кооперативни. Това като система трябва да бъде отхвърлено. Като изключение и конкретно на някои места то може да бъде възприемано. Но това е вече друг въпрос.

Ето какви огромни разнообразни задачи изпълняват пред ръководството на нашата индустрия: тежка индустрия, лека индустрия, държавна индустрия, кооперативна индустрия, смесени индустриални предприятия, частна индустрия, рационализация на съществуващата индустрия.

Наред с това значително по-голямо внимание трябва да се обърне на нашето занаятчийство. Пред държавата и пред държавното ръководство на занаятчийското производство у нас стоят сериозни и големи задачи. Една от тях, бих казал най-важната, е кооперативното преустройство на нашето занаятчийство, създаването на много по-широк масщаб на занаятчийски производствени кооперации, които да обединят разхвърляните дребни и безпомощни занаятчийски работилнички в големи модернизирани, машинизирани предприятия — фабрики.

Вябна със съжаление да констатирам, че сега съществуващите занаятчийски кооперации са в жалко положение. Никой не обърща на тях внимание. Поще повече, те се намират в страшно тежко състояние, ако се съди от отношението на държавните органи към тях. Данъчното бреме пада върху тях с значително по-голяма тежест, отколкото върху отделните частни занаятчийски предприятия.

Аз ще ви посоча само един пример. Миналата година в Пловдив се създаде с голям труд хлебарска кооперация. 120 отделни хлебари и около 60 калфи, хлебарски работници, се обединиха и създадоха една мощна хлебарска кооперация, която създаде условия за модернизация на нашето хлебопечене, за поевтиняване на хляба, за ликвидиране с ограбването на населението. Но — видете ли — обединените в кооперацията кооператори преди тяхното коопериране плащаха 800 хиляди лева данък, а след кооперирането данъчните власти им поискаха — колко мислите? — словом и цифром 12.000.000 лв! Следователно ние трябва да удесеторим вниманието си към нашето занаятчийско производство. Но сега съществуващото ръководство от една незначителна служба, каквато съществува сега в Министерството на търговията, това е абсолютно негъзможно.

Задачите, които стоят пред нашето държавно ръководство, пред индустрията, са огромни. Освен изброените дотук задачи, стои и задачата за проучване възможностите за индустриално развитие, събиране на изпитателни институти за материалите, за качеството на произведените фабрики, за рандеман, фири и др., проблемата за рационализацията в нашите предприятия, въпросът за производствените технически норми, за трудово-производствените норми и т. н. Не може Министерството на търговията в сегашния му вид да се справи с тази огромна материя, с тия обширни задачи. За Министерството на търговията остава достатъчно широко поле за дейност. Аз вече споменах, че дори само външната търговия е достатъчно широко поле за дейност за едно отделно министерство. А тук стоят още цялото производство на населението и снабдяването на народното стопанство с материали, машини, резервни части и др.

Няколко думи, г-да народни представители, за предлаганото Министерство на електрификацията и природните богатства. Няма и не може да има спор вече, че изучаването и разработването на нашите природни богатства — подземни и надземни — е много и много изостанало и повече за нищо не бива да се търпи това изоставяне. Обединяването на природните подземни богатства с използването на надземните природни богатства, каквато са особено водите, ще даде един сериозен тласък в развитието на нашата минна промишленост, на електрификацията и напояването. Дирекцията на електрификацията е нещо като безпризорна. Тя е някак прилепена към Министерството на благоустройството. Други са задачите на Министерството на благоустройството и пътищата.

Изхождайки от състоянието на електропроизводството днес у нас, от огромните нужди от електроенергия и от перспективите за електрифицирането на нашата страна ние трябва всички да се съгласим, че отделният на електрификацията заедно с природните богатства в едно отделно министерство не само няма да попречи на нашето икономическо развитие, но ще даде един сериозен тласък на това развитие. Обединението на водните строежи с електрификацията под покрива на едно министерство е крайно наложително. Двете тези служби в основата си вършат до голяма степен една и съща работа. Всички, и най-малките водни строежи, могат и трябва да дават електричество. Най-малките падове на водата трябва да бъдат използвани за производство на електричество. Дори и изкуствено трябва да създаваме такива падове. Водата преди напояването, по пътя си, трябва да бъде прокарана през падове за производство на електричество. Всяка мелница може и трябва да бъде използвана за производството на електричество. В нашата страна вече можем да строим малки турбини, които ще задоволяват тези многобройни по количество малки електроцентрали. Микро-електроцентрали са широко разпространени в другите развити страни. В Съветския съюз на тях обръщат огромно внимание.

Задачите на Министерството на земеделието са не по-малко обширни и огромни от тези на Министерството на търговията: подобрене и развитие на нашето полевъдство и особено на специалните култури, като градинарството, овощарството, лозарството и други такива. Овощарството например има големи перспективи за развитие. Ако минете през Тетевенска околия, ще видите как населението се мъчи да произвежда зърнени храни. Там има площи, които за зърнени храни не стават и не е целесъобразно да се произвеждат такива, но всички тези пресечени, полубалкански площи могат да бъдат посадени с овощни дървета. Но не е само Тетевенско. В нашата страна могат да се намерят много и много райони, които могат да се превърнат в овощни градини.

Много задачи стоят и пред нашето скотовъдство. Такава например една задача е създаването и укрепването на скотовъдни отдели при всички съществуващи селско-стопански кооперации. Тру-

довите кооперативно-земеделски стопанства, земеделските кредитни кооперации, горските кооперации са прекрасна база за организиране на такива скотовъдни отдели. Сега във връзка с прилагането на закона за оземляването може и трябва всички тези кооперативни организации да бъдат оземлени с достатъчно земя за фуражна база за тези скотовъдни отдели. При всички горски стопанства и предприятия, както държавни, така и кооперативни, може и трябва да бъдат открити и организирани такива скотовъдни отдели. Но нашите планински местности могат да се намерят много и много площи, които да бъдат разорани и превърнати в планинско земеделие, главно и преди всичко за фуражна база на нашите кооперативни и държавни скотовъдни отдели.

Трябва да се съжалева, че все още ръководещите скотовъдството фактори в Министерството на земеделието нямат вкус към едрите държавни кооперативни скотовъдни предприятия. Те по старинному си знаят само частното еднолично земеделие и частното еднолично скотовъдство. Те все още не могат да възприемат новия дух, новия стил на отечественофронтската ера.

Но аз не се съмнявам, че министърът на земеделието, който мисли прогресивно по нашето селско-стопанско развитие, ще сложи ред и там. Не става дума за подценяване в каквато и да е минимална степен скотовъдството на нашето земеделско еднолично стопанство. Наред с широките грижи за дребното скотовъдство, трябва да се сложи началото на създаване на едри, модерни скотовъдни стопанства. А само едрите могат да се модернизират.

Както виждате, огромни са задачите, които стоят пред Министерството на земеделието. Нека Министерството на земеделието съсредоточи вниманието си там. С нищо няма да пострада нашето водно дело, ако Дирекцията на водите, заедно с Дирекцията на природните богатства и Дирекцията на електрификацията бъдат организирани в едно ново строително министерство.

Може да възрази някой, че създаването на две нови министерства е раздуване на държавния апарат, че е разхищение. Аз трябва да ви кажа, че ние не бива да бъдем на триците скъпи, а на брашното евтини. Икономии трябва да се правят, но където трябва, да се харчи, за да развием народното стопанство, за да развием производителните сили и увеличим производството. Там необходимите разходи трябва и уместно е да се правят.

Изхождайки от всички тези съображения, парламентарната група на Българската работническа партия — комунисти ще гласува по принцип законопроект за създаване на две нови министерства, като счита, че в комисията могат да бъдат направени необходимите корекции и подобрения. (Ръкоплескания)

Председател Васил Коларов: Има думата народният представител Георги Енчев.

Георги Енчев (з): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! 9 септември пресече всички порядки, които са отклонявали българския народ от историческия му път. 9 септември, по общо признание на всички прогресивни граждани на нашата страна, представлява един прелом с оглед на коренно променените условия и порядки на нашия стопански, политически и духовен живот. Ние сме свидетели на една дейност, която иска да установи една външна политика, която да не ни подхвърля на рисковете, които сме изживявали много пъти от нашето освобождение досега, а така също и една вътрешна политика, която да гарантира на българските граждани необходимите блага за едно човешко съществуване, която да даде възможност на всички нас да се развиват, да се използват всички инициативи, да се гарантира българският обществен и частен капитал, който да се впусне в творчество. Значи ние сме на път да дадем нова физиономия на нашата държава в стопанско, политическо и духовно отношение.

Стопанските въпроси изискват специално подготвени лица, които да ги разрешават, изискват усърдното и добросъвестното сътрудничество на всички български стопански дейтели.

Има ли селище, г-да народни представители, в България, където електрифицирането да не е на преден план, да не е в устата на всеки гражданин? Има ли селище, където да не се желае час по-скоро реализирането на модерното земеделие — да се въведат машините и всички улеснения в земеделското производство? Има ли селище, където жаждата за час по-скоро стопанско обнова вляне на нашата страна да не е толкова силна, че да не се чувства и от управляващите, които безспорно имат задължението да доловат всички желания и копнежи на нашия народ?

Стопанската дейност от 9 септември насам се подкрепва добросъвестно от усилията на всички фактори, които управляват. Тази стопанска дейност резултат на насилие откън ли е? Тя е резултат от правилното схващане на авторите на 9 септември, на създателите на Отечествения фронт. Не стана 9 септември, не се направи Отечествен фронт, за да се продължи старото, да си останат всички стари порядки. Ако това би станало, не само истинният, но всеки от нас би се запитал утре: оправдават ли се всичките жертви за изграждането на Отечествения фронт и за въвеждането ни в една борба съюзна за изграждането на една държава? Безспорно залачата на днешния Парламент на Отечествения фронт, както и на неговото правителство, не е да оставят без внимание копнежите и стремелите на нашия народ към нещо истински ново в нашия стопански живот.

Г-да народни представители! Ние чуваме през стените на Парламента лошите езици от вън да казват: „Бързай да открийт нови министерства“. Като че ли с откриването на тия министерства се цели да се задоволят копнежите на кандидатите за министри! Ако това беше така, две министерства са много малко, за да могат да задоволят евентуалните копнежи за такъв примамлив пост, какъвто е министерският пост. Мотивите на вносителите на законопроект, на един установен отечественофронтинец, на нашия общоуповажаван министър-председател Кимон Георгиев ни посочват крайната



необходимост от тия нови министерства. Пред прага на една държавна нужда той се решава да помоли народното представителство да се съгласи, като приеме даже упрещие на лошите езици. Но когато ние действаме тук не с оглед да правим удоволствие на лошите езици, а с оглед да задоволим истинските държавни нужди, можем ли да не уважим, да не зачетем тъй обширните и издържани мотиви на вносителя на законопроекта, който ни сочи всички основания, по силата на които ще трябва да се учредят две нови министерства?

От тази трибуна аз няма да говоря на вас, г-да народни представители, защото аз имам схващането, че не на вас трябва да се говори, не на вас трябва да убеждавам в ползата от учредяването на две нови министерства, а ще говоря на българския народ за общите грижи, които се полагат за неговото сегашно и утрешно стопанско положение. Ние трябва да си послужим в този момент с народната мъдрост, че две любеници под една мишница не се носят. Ние не можем да не държим сметка, че един министър на едно днешно стопанско министерство, което има няколко дирекции, които решават големите стопански въпроси, е заставен да бъде едновременно на много места, което често става причина, не поради недоброевещност от негова страна, а просто поради липса на възможност, да няма експедитивност по отношение на известни преписки. Не един път, г-жи и г-да народни представители, сме виждали пред вратите на министерските кабинети да се нареждат началници и директори със своите папки и да чакат да бъдат запознати от министъра известни преписки, които трябва да бъдат бързо разрешени. Често пъти това не може да стане, не защото стопанският министър не желае, а защото просто е затрупан с много работа и няма възможност за няколко часа да пусне в ход всички преписки, които директорите или началниците на отделения ще му докладват.

Ние смятаме, че делото, на което служим, изисква първо да заздравим нашето земеделско стопанство. Общоприето е, че основата, върху която се изгражда целият ни живот с всичките му подразделения, е земеделието. Ако земеделието не бъде подобро, ако то не бъде свързано с една напълно добра система и с електрификацията, ако за него не се полагат сериозни грижи, каквито се полагат сега, ние мислим, че основата на нашия народ, на нашата държава, няма да бъде укрепена, няма да бъде сигурна, в смисъл да издържи върху себе си изграждането на нови етежи, каквито се налага да се изградят сега.

Аз мисля, че създаването на две нови министерства с нищо не ще отегчи положението на българските данъкоплатци сега, когато правим всички усилия за икономии и рискуваме да поставим на изпитание много служби. Ние отрязваме, намаляваме разходи по бюджетите на всички ведомства. Нека тогава да видим дали двете нови министерства създават опасност от катастрофа за нашето държавно съществуване.

Г-да народни представители! Както ни посочва вносителът на законопроекта, уважаемият г-н министър-председател, ние поставяме на разположение на бъдещите нови министерства готов чиновнически апарат. Ние само преместваме от едно министерство една дирекция и я поставяме под ведомството на едно ново министерство, под грижите на друг министър. Защо Дирекцията за електрификацията и Дирекцията за водите трябва да бъдат под едно ново министерство? Защото обектът за дейност на новия министър се намалява и той, безспорно, ще съсредоточи своето внимание към главния обект, както програмата на Отечественния фронт предвижда и както вие, г-да народни представители, и Министерският съвет желаете да бъде в нашата страна.

Ние трябва още от сега да отбием критиката, че се разточителствува. Тая критика бе отбита и от преждоговорения, уважаемия г-н Куниш. Такава критика не е изключена от страна на онези, които всеки ден търсят нещо. Даже когато се констатира от астрономите, че на слънцето има петна, има българи склонни да мислят, че в тези петна е изгубено нещо. (Смех и ръкопляскания) Ние трябва да обезвредим лошите езици, които при най-благоприятен случай от нашата законодателна дейност и от дейността на целокупното управление на Отечественния фронт нямат склонност да направят едно боатско, човешко признание за усилията, които полагаме, да спасим една загинала, една запущена, една изтобичена държава. Те и този път няма да намерат доброто желание да признаят, че улесняваме големи стопански инициативи чрез поставянето им в ръцете на един министър с по-малък обект на дейност.

Ние събираме в двете нови министерства дирекции и служби с чиновниците и с необходимите кредити, които съществуват в досегашния бюджет. Ще имаме разходи само за двама нови министри и за съвсем малък кадър от ръководни лица. Пон минимални разходи за държавата ние ще представим на българския народ една сметка, когато бъдат реализирани в пълен размер, в пълен размер всички инициативи от новите министерства, от която ще се види, че наистина ние сме се показали практични, вложени сме много разум, когато сме направили така, че в бъдеще стопанството да получи по-големи придобивки, които тия министерства ще му дадат. Ние вървим по пътя на ликвидация на едно военно стопанство. Ние ликвидираме с едно страшно минало. Ние имаме нещастие да живееме една държава, която чаква подпоясването на логора за мир, която чаква да й се съдействува от всички приятели на мира, от всички хора, които разбират, че малките народи нито могат самостоятелно да живеят, нито могат да проявят амбиции и янат сполуча големите. Нашият народ разбира мислите и усилията на правителството, разбира дейността на народното представителство, разбира всичките сериозни мотиви, които ни движат, и той, безспорно, ще се отнесе благодарливо към двете нови министерства.

Г-да народни представители! Явно е, че бъдещето не е на миналото. Явно е, че колелото назад няма да се върне. Няма защо да се връщаме, нито защо да сме задоволявани от миналото. Да се върнем назад. Това, което е днес, няма да бъде утре, както

това, което беше вчера, не е днес. Много се лъжат ония, които мислят, че могат да върнат колелото назад, че могат да прекъснат електрификацията, да върнат спермацевитите свещи, да подкарат старите боси коли, да върнат примитивните начини на обработване на нашата земя, да върнат народа към старото облекло, да унищожат хладилното дело, да унищожат това правилно отношение към кооперацията. Безспорно се мамат всички ония, които мислят, че това е възможно. Ще вървим напред. И ще вървим напред не защото искаме да бъдем похвалени, но защото всички в Отечественния фронт сме с пълното съзнание, че народът трябва да върви напред, както ни подсказва новото време. Аз мисля, г-да народни представители, че няма да направя никакъв грях, ако досега прогреса на Съветска Русия. На нас ни казват, че сочим за пример Съветска Русия, защото желаем да угодим. Напротив, много често, много откровено, много доблестно ние трябва да вземем пример оттам, откъдето той идва. Ние можем да вземем пример от всички народи — от Американските щати, които също така, без да са комунистически държава, имат едно граматно земеделие, гдето се работи с много машини. Това земеделие утре ще прави една страхотна конкуренция на нашето производство. Там безспорно се прави всичко, без да имат спорове върху начина на управлението на държавата, върху политическата и физическата.

Г-да народни представители! От Съветска Русия, от тая славянска страна, наша освободителка за втори път, която е дала много пъти човешки и материални жертви за нас, която ни ни изостава и сега, в днешния тежък момент, от живота на нашия малък народ, ние можем да почерпим поука.

Какво представляваше Днепротес — предприятието за производство на електрическа енергия в Руската република? Грамадно нещо. Признавам, че не съм в състояние да си представя грамадните размери на това предприятие. То беше съборено от онези, които претендираха, че им трябва жизнено пространство. Това жизнено пространство го намериха в Съветска Русия, където унищожиха 24 милиона руски деца, жени и старци, разрушиха големите приюбици на руските усилия в земеделието, в производството на електрика, в общото повдигане на руското стопанство, под умелото ръководство на руските специалисти.

Г-да народни представители! Ние дезертираме ли от нашия дълг на българи, като искаме нашата страна да върви по пътя на стопанския възход? Вървим ли престъпление пред утрешната история на нашия народ, като търсим начин да затвърдим придобивките от нашите стопански усилия? Можем ли ние утре да се похвалим пред народа, че сме икономисали разходите за две нови министерства, 33-40 милиона лева, за да загубим после стотици милиони? Можем ли да оставим нашия народ в тъмнина? Можем ли да го поставим в нови страдания? Можем ли да го откъсим от един прогресивен живот? Можем ли да станем причина за застои, за прекъсване на строителството поради това, че днес има затруднения? Безспорно има затруднения, но нашият народ ще се избави от тези затруднения не чрез плач, не чрез свиване на ръцете, не чрез бягане от стопански инициативи, не чрез дезертиране във всички направления, където се поемат отговорности. Напротив, те ще се изживеят, като засилим нашето производство, като го пригледим към пазарите, които утре ще се открият, като се съобразяваме с всичко, което трябва да бъде наша утрешна грижа и усилие. В такъв случай сегашните минимални разходи на тия две министерства ще ни позволят утре да бъдем със спокойна душа, и без смущение, с открито чело да отидем при нашия народ.

Ако някои от г-да народните представители мислят, че прекъсването на някои големи социални реформи позволява на народа да ни се поразсърди, аз ще им дам право. Наистина ще да бъде много добре, ако стопанските въпроси можеха да бъдат изпреварвани от тези, които днес поставяме за разглеждане.

Но преди да имаме фабрики, можем ли да имаме индустрия? Преди да имаме машини, можем ли да правим фабрики? Или, по-малко да имаме готови капитални и средства, можем ли да построим каквото и да е предприятие за обработване на селския произход? Безспорно тия въпроси са тясно свързани. Ние трябва да обясним на българския народ от трибуната на Народното събрание, че големите стопански въпроси няма да останат забравени от народното представителство. Сега се поставя въпросът за двете нови министерства. Неговото разрешение е във връзка с държавния бюджет, с устрояването на държавата, с нейната финансова дейност през 1946 г. Ние трябва да бъдем готови отсега, че когато настъпи времето за провеждане на големите стопански инициативи, да не се лутаме, да няма търсене на начини и средства.

Без да се розя в подробности върху започаите на новите министерства, от името на земеделската парламентарна група заявявам, че внасянето на този законопроект е навременно, основателно и справедливо. Ще направим някои поправки съгласно пожеланията на онези, които искат да сътрудничат за разрешаването на този голям държавен въпрос. Нашата нова стопанска политика се проваля от 9 септември досега с голяма добросъвестност и с много усилия. Утре, когато обособим двете нови министерства, ние ще видим нашата страна под грижите и на новите министри. Ще видим съвместно във всички населени места, ще видим и нашата индустрия по друг път, ще видим въвежати нашите воли в служба на голямото народно дело за преобразоване, ще видим поставяне на местата на всички въпроси, свързани с дейността на новите две министерства.

Като имам пред вид колко много делови е нашият Парламент, като имам пред вид колко много усилие и усилия полта Министерският съвет, аз считам, че ако някога, свободни и необезпокоявани, по-малко политически от живота, направим поправка на днешната на съществувалите министерства и сметнем, че някои колажи трябва да се намалят, няма да ни бъде забранено като народни представители да изплатим дълга си. Но сега, когато ние на гласно ставяме делото на нова, независима, свободна, икономически силна

България, земеделската парламентарна група чрез моята кратка реч ви обещава своята готовност да гласува по принцип законопроекта, като направим съответни поправки. (Ръкоплескания)

**Председател Васил Коларов:** Има думата народният представител г-н Иван Харизанов.

**Иван Харизанов (зв):** (От трибуната. Посрещнат с ръкоплескания) Г-да народни представители! Мотивите към законопроекта, който ни се предлага от уважаемия г-н министър-председател, са достатъчно подробни, за да не са необходими дълги речи. Достатъчно е, мисля аз, да бъдат те прочетени за да се убеди всеки от нас, колко наистина е необходима тази реформа. Аз ще си позволя да изтъкна няколко доводи от малко по-друго естество, за да засиля мотивите на министър-председателя.

Г-да народни представители! Аз считам, че когато третираме въпроса за създаването на две нови министерства, ние би трябвало да изхождаме от една голяма идея, която трябва дедило да се подчертае: че политиката на правителството за стопанско заздравяване е тясно свързана с индустриалния подем на нашата страна. Този подем трябва да бъде осигурен. Това се налага от необходимостта да бъде икономически независима нашата страна, от необходимостта тя да се освободи от икономическото давление на финансовите магнати, на картелите и тръстовете. Те се явиха на международната стопанска сцена и упражняват голямо икономическо давление върху изостаналите страни. Ние не трябва да изпадаем в потожението на един аграрен придагък, на една аграрна полуколония. За тази цел е необходимо да изградим икономическата база, която би осигурила и най-здраво би обезпечила нашата политическа независимост. Значи, поставен е пред нашата общественост въпросът да вървим към индустриализация на страната. Типичното и характерното, което придава физиономия на нашата стопанска политика, това е индустриализацията на страната. Ние можем да спорим върху характера на тази индустриализация, върху темпото на тази индустриализация, върху това, че се проявяват известни увлечения, че индустриализацията е въпрос на възможности на пазари, на пласмент, че трябва да се създадат главно онеси индустрии, които могат да черпят суровите си материали от нашето земеделско производство — да се съчетае, значи, земеделието с индустрията. По всичко това може да има приказване, може да има спорове, но основното, което си остава, е, че ние сме усвоили един курс на индустриализация на нашата страна. Когато това е ясно, когато това е основното, когато това е типичното в стопанската политика на нашето управление, няма съмнение, че индустриализирането налага да бъде ръководено от един самостоятелен център. Но това е малко.

Ние трябва да имаме пред вид още, че сегашната епоха е епоха на дирижирано стопанство. В миналото имаше много опити за дирижирано стопанство, опити големи, исторически, поучителни. Те се предприеха в Германия, в Франция, дори и в Съединените щати. Един успеха частично, а други въобще не успяха поради това, че не се предприеха цялостно, в широк обхват, а частично, бюрократически, поради което се явиха колебания, омагьсани кръгове, които спъваха провеждането на дирижираната икономика. Това налага, няма съмнение, да се създаде един политически ръководен център, който широко да обхваща проблемите и да улесни цялостното провеждане на една дирижирана икономика. Това също така прави необходимо създаването на един център, който да ръководи този сектор от нашето стопанство — индустриализирането.

Би се казало, че сега този сектор се ръководи от един министър. Но този, който е запознат с Министерството на търговията, ще признае, че фактически туй е невъзможно. Министърът на търговията е погълнат твърде много от други въпроси, които го отклоняват от индустрията, тъй важна в този момент за възстановяване на нашия стопански живот, защото имаме голяма нужда от нея. Министър Нейков не е тук, за да му направя една похвала, но и да изискам от него едно признание. Той има голяма работоспособност, той е минал една школа на административни служби, които му дават възможност да борави в широк обхват и все пак не може да обхване всичко. Ръсърът за индустрията е особено важен. Той засяга един важен и жизнен пласт от нашите стопански дейатели. Там има въпроси твърде сложни и огромни, които не могат да бъдат решени от един директор, който няма нито волята да предприеме инициативи, нито широк обхват, за да може да схване проблемите. Един от тия въпроси е ценовата политика на търговията. Ние виждаме по пътищата ценовата политика на държавата колко претъпява тя среща все от този сектор, където се изтъква на затруднения, които са мъчно преодолими. Касае се за провеждане норми за висока производителност от този сектор, от който всички ние се нуждаем. А всичко това изисква по-специални грижи и едно постоянно и непрекъснато промишляване за този деликатен сектор от нашия стопански живот.

Аз ще си позволя да ви посоча един пример, за да видите колко наистина е важен този сектор и какви специални грижи трябва да се положат за него сега, когато е поставена проблемата да се заздравят стопанството в нашата страна.

Сега, тия дни, се слага въпросът за цената на тютюна. С-бестойността на нашия тютюн е по-голяма от мировите цени. Цената на манипулирания тютюн реколта 1945 г. достигна 565 лв. — от данните, които имам от Дирекцията на външната търговия, а пък на мировия пазар имаме предложения, които не надвишават 554 лв. Значи на килограм се губи 11 лв., които 11 лв. ще фактат от мърт, когато се правят тия калкулации, до края на месец август, когато тютюният може да се изнесе — всеки месец с по 4 лв. за килограм, за общи разходи, за дивиденди. Значи, с 30 лв. на килограм нашият тютюн ще струва по-високо от мировите цени. И когато се слага въпрос да се даде една цена на нашите тютюни такава, която да задоволи нашия земеделски производител, ние се намечаваме в голямо затруднение. Едно повишение на цената значи да се хвърли още много голяма загуба върху фиска.

Тук се слага въпросът, как да се излезе от това положение? С туй искам да подчертая от какво жизнено значение е съществуването на едно специално министерство на индустрията, за да разреши една проблема, която става национална. Става въпрос за изход от това положение при тая себестойност на тютюна, която е по-висока от мировите цени, и при тая вопиюща нужда да се даде по-висока цена на производителя. Това е необходимо, защото трябва да се задоволят консумативните нужди на нашия селянин, защото трябва да се уголеми посевната площ в бъдеще на тютюна, тая наша национална валута, за каквато ние сме свикнали да считаме тютюна.

Когато се говори за изход, изтъкват се няколко възможности, които ни навеждат на една мисъл — колко важна задача има индустрията. Говори се за увеличаване премията на Народната банка, за да може да се покрий загубите на фиска. Но това значи официално обезпечаване на лева, една опасна стъпка, която никой филансов министър няма да предприеме. Говори се да се върви по пътя на компенсациите — продаване срещу внасяне на стоки. Установено е, че туй внасяне става на по-високи цени и неменуемо води към изтъняване на живота. Изтъква се и трета възможност, може би най-приемлива, която е твърде поучителна за нас, която говори пред какви големи стопански проблеми ние сме поставени. Тя е цялостно, широко да се задоволи земеделският производител с достатъчно индустриални стоки, от които той се нуждае. И пита се: как можем да го задоволим, за да имаме една цена на тютюна, която да ни осигури излизане на мировия пазар? Безспорно е разгъване на едно индустриално производство, което може да задоволи неговите потребности. Така ще се отговори на тая нужда, която вече е национална. Това е един пример, за да изтъкна колко индустриалният сектор е важен, че за него трябва специални грижи, и специално, бдително и всеотворно промишляване, за да може да се отговори на тая национална нужда, която става вопиюща.

Не искам да гогоря, че се засяга един пласт, един слой стопански, който, ако днес още кротува, ако днес мълчи и ако тук-там има симптоми на един пасивен саботаж, поради разни давления и влияния, утре може да се плъзне и по линията на една активна опозиция. И когато тая опозиция стане на класова основа, мене ми се чини, че тя по-живо ще ни интересува, отколкото лекомислените лозунги и всевъзможните хитроумни уловки на опозицията от дребнобуржоазния сектор, която днес виждаме пред себе си.

Ето прочее доводи, които ме карат да мисля, че действително трябва да се създаде едно специално Министерство за индустрията и че трябва радостно да приемем предложението, което ни се прави от министър-председателя.

Но, г-да народни представители, има в това предложение един въпрос, който за някои представлява по-големи трудности. Това е отнасянето на ресора за горите от Министерството на земеделието и придаването му към едно ново министерство. Някои недоумяват и питат, защо е необходимо това. Създаде се едно настрояние, което ние не можем да уловим. Опозицията прави хвъркати лозунги против това предложение на министър-председателя на финансова основа — че се касае за обременяване на бюджета, че се касае за капризно задоволяване на известни министерски апетити и пр. Безспорно всичко това е крайно несъстоятелно. Ние трябва да подчертаем, че в това отношение има едно недоразумение. Понятието за горско стопанство днес е вече по-друго от това, което беше по-рано. Досега ние схващаме за обект на горската политика грижата за увеличаване на горските материали чрез насаждания, чрез отглеждане на нови гори. В тая посока се насочваше главно политиката на Министерството на земеделието. Изтъкваше се биологическият момент, който е свързан с земеделието, и оттам се изхождаше да се мисли, че горите са тясно свързани с земеделието. Добре, но с туй схващане ние не можем сега да се задоволим, защото то е надхвърлено от живота, защото днес има проблеми около горите, които изискват специални грижи. Такъв е проблемът за транспорта, който е тъй оскъден, липсата на който много пречи за правилното и рационално използване на горите. Такъв е проблемът за горската индустрия, която е вече разгъната и която трябва да се толерира и всеотворно поощрява. Такъв е проблемът за търговията и консумацията на горските материали. Това са проблеми от технико-стопански характер, които придават вече друг облик на политиката към горите. Не се касае за насаждания, не се касае да се култивира гората, да се упавза, но се касае да се използва рационално от гледнище търговско-стопанско. Следователно касае се за една стопанска организация, която ако беше създадена, ние щяхме да получим, няма съмнение, по-добри резултати от тези, които досега имаме.

Г-да! Би трябвало да се изтъкне, че поради липсата на такава стопанска организация ние имаме явлениято, че низкостепените гори, които са из-близо до населените места, се изсичат в пълен размер, който се определя и много често се прехвърля годишният прираст и се нагазва в запретени зони. Имаме едно широко изсичане и намаляване на горите, които са близо до населените места, докато пък имаме обратно по отношение използването на горите, които са в планините. Иглолистните гори се използват, според една статистика, 47%, а широколистните — главно дъбът — едва 33%. Туй говори, че е нужно технико-стопанска организация, която да улесни използването на тези гори в планините.

Има едно мнение, че не бива да се откъсват горите от Министерството на земеделието, защото живата връзка на земеделието с горите не е пресечена, защото има горски обекти, които могат да бъдат използвани за земеделски култури. Според една статистика, която цетох в „Земеделско знаме“, около 2 милиона декара от горите могат да бъдат използвани за земеделието. Това не е вярно фактически, а е и погрешно като политика. По закона за поземлената реформа горската площ не е обект за разпределение между маломисли и безмисли, тя ще бъде обект изключително на ново залесяване.

Г-да народни представители! Когато се говори за прехвърляне на горите към едно ново министерство, би трябвало да се изтъкне, че в миналото имаме един такъв опит за откъсване на горите от Министерството на земеделието и прехвърлянето им в Дирекцията на природните богатства. И според сведенията, които имаме, този кратковременен опит от няколко години не даде лоши резултати. Не искам да се позова на факта, че в Югославия има специално Министерство на горите и рудите, което никога не е било предмет на атака и никога там не се е изтъквало, че е погрешно откъсването на горите от земеделието.

Има един факт, който също е поучителен: докато лесничите пазят горите, агрономите правят оброчно, и оттам се поражда един конфликт между тях. Имаме закона за горите от 1903 г., които искаше да пресече хищническото използване и изсичане на горите, но този закон бе мъртъв. Имаше един текст в този закон, според който каквото било било, но занаят пред всяко заселване на гори ще бъде наказано. Фактически не се изтъкваше. Имаше партизанско снизхождение у всички управления, които улесняваха жестокото изсичане на горите. Има още тъй наречените женски ниви, които растат за сметка на горите и които се толерира от всички власти, защото това е удобно на политическите приятели. Една бдителност, значи, върху горите твърде много е необходима.

Има друг един въпрос, който също така се слага на нашето внимание: защо се свързват горите с водите и какво общо има между тях? Г-да народни представители! Тази връзка е дадена, тя е един факт. Ако старото схващане, че дъждовете са в зависимост от горите, че движението на облаците е във връзка с горите, е една научна легенда, то ние имаме един факт неоспорим — че там, където няма гори, има пороги и стават страшни завличания, твърде пагубни за населението. Трън стана жертва именно на поронища. Севлиево стана жертва на наводнение, пострада голяма част от града поради липсата на гори. Тия явления налагат една широка национална грижа за горите, едно специално внимание, което може да стане, когато горите се дадат изключително под ръководството на един специален министър. Тогава няма агрономът да толерира растенето на нивата за сметка на гората, защото този министър ще бди за запазването на горите.

Ето един аргумент също така твърде важен, който ние можем да наведем, за да засилим аргументите, които ни се дават тъй изобилно и тъй убедително — пак ще повтора — от уважението наш министър-председател в неговите мотиви към законопроекта, за да дойдем до общото обединено мнение, че това ново министерство трябва да се създаде.

Има един малък въпрос, за който не се спомена от говорившия преди мене. Той е: защо природните богатства се разпарчелосват в две министерства? Защо каменните въглища, които са свързани с дирекцията на природните богатства, се откъсват от рудите? Трябва откровено да се сложат на вашето внимание двете мнения, които съществуват по този въпрос. Едни казват, че без основание, че в случая се касае да се обслужва електрификацията, която се поставя в един курс удаден и следователно ние трябва да развържем ръцете на това ново Министерство на електрификацията по отношение на основния фактор за добиване електрическа енергия — въглищата. И не само това. Добавя се още и тъй, че въглищата от черноморския и маришки басейни са по-пригодни за високите пещи на електрическите централи, отколкото да обслужват направо индустрията. Те са вгодни в много голяма степен за индустрията, ако нямат никаква техническа преработка. Тези наши въглища по своите природни качества са определени да служат на електрификацията, която трябва да се разгъне в широк мащаб. Чрез свързването на тия каменни въглища с електрификацията ние можем по-сигурно да спестим шок от каменни въглища в Перник и другаде, откъдето живее и вие и нашата индустрия и откъдето се отоплява нашето население. Значи, има аргументи, че въглищата трябва да се прехвърлят в Министерството на електрификацията.

Другото мнение навежда на вниманието ни, че само около 7—8% от въглищата отиват за електрификация, и ако при едно засилено темпо на електрифициране ще бъде нужно по-голямо количество въглища, то това количество няма да надминава 14%, което все пак е по-малко от количеството, което обслужва индустрията. И се прави едно такова заключение по въпроса: където и да бъдат въглищата, при индустрията или електрификацията, те трябва да бъдат съвместно с рудите, за да има единство в контрола на природните богатства и в проучвателните работи, за да могат да се получат по-ефективни резултати.

Въпросът, наистина, е неизяснен и мене ми се чини, че не биха се заменили по същество целите на законопроекта, ако се приеме едното или другото мнение. Основното е природните богатства да бъдат подчинени под едно общо ръководство.

Почитаемо Събрание! Свършвайки, аз трябва да подчертая, че нашата парламентарна група е всецяло за законопроекта и ще гласува по принцип за него. Ние сме радостни, че другите парламентарни групи също се проникнаха от необходимостта да бъдем обединени по този законопроект, за да не остане впечатление, че се касае за партизански периметри или нещо подобно.

Обединени в името на родината, на стопанските задачи на момента, от съображения за бъдещето на нашето стопанство, ние трябва да гласуваме за законопроекта.

От името на парламентарната група на Народния съюз „Звено“ аз заявявам, че сме за законопроекта. (Ръкоплескания)

Председател Васил Коларов: Има думата министър-председателят.

Министър-председател Кимон Георгиев: (Посрещнат с ръкоплескания)

Г-жи и г-да народни представители! Нямам намерение да говоря по съществото на въпроса поради това, че изказалите се г-да народни представители бяха извънредно добре аргументирани. И аз

им извънредно много благодаря, че поясниха и допълниха мотивиранката, която аз също се постарях да дам в доста широки размери в мотивите към законопроекта. Все пак считам се дължен да подчертая няколко цифри, които съм изложил в своите мотиви, за да изтъкна какви ще бъдат придобивките от тези служби, които се разсместват с оглед да се даде преднина на обектите, които те ръководят.

Една площ от 2.600.000 декара предстои да бъде напоявана чрез електрически помпи, а сега имаме само 440.000 декара, които се напояват чрез такива помпи. С други думи, вие сме успели от освобождението досега да напомним само 16 от обектите, които изискват напояване чрез помпи. Предстои 5.000.000 декара да бъдат напоявани с язовири и 2.000.000 декара чрез електрически помпи на Дунава, или всичко 7.000.000 декара. От тези 7.000.000 декара нито един не се напоява сега.

Предстои да бъдат коригирани напълно или частично 3.500 км. реки. До този момент имаме коригирани с мо 120 км. реки, или едва 130 е извършено от освобождението ни досега.

Предстои чрез термически централи да добием електрическа енергия около 500.000 киловата, а в този момент добиваме едва 60.000 киловата. От водни централи предстои ни да добиваме около 550 хиляди киловата, а добиваме сега само 40 хиляди киловата. В този момент добиваме всичко 100.000 киловата електрическа енергия, а според проектите имаме възможност, чрез термически и водни централи, да добием 1.000.000 киловата. Значи, успели сме да осъществим едва 10% от онова, което имаме всичките възможности да осъществим.

Само тези няколко данни исках да ви изтъкна на нова сметка, въпреки че аз съм ги посочил в моите мотиви към законопроекта, за да подчертая колко назад сме в ония области, които ръководят службите, които сега искаме да прехвърлим в специални министерства с оглед да дадем преднина на електрификацията и напояването в нашата страна, защото само чрез тях ще можем да създадем основите за изграждането на нашия стопански живот и за неговото активизиране.

Вие си припомнете, че преди 8 месеца, когато започна изборната борба за законодателните избори, насрочени на 23 август, в речта си, която произнесох още в края на м. юли, аз изтъкнах като ударни задачи на отечественофронтската власт електрификацията и напояването. Още тогава аз подчертах, че вниманието на правителството на Отечествения фронт ще бъде съсредоточено главно в тия две области, защото нашето съзнание е, че само когато успеем да натренираме в тези области, ще можем да създадем условията, които ще позволят активизирането на нашия стопански живот.

Така че идеята не е случайна, не е нова. Идеята е стара и отговаря на схващането на Отечествения фронт, че трябва да се даде голяма преднина на стопанските проблеми пред всички други проблеми, защото не може да се осигури благоденствието на нашия народ, нито неговото културно издигане, преди да се създадат условия за един по-годе поносим и благоденстващ живот в нашата страна.

Всичко това, което е постигнато в електрификацията и напояването, показва, че службите, които са движили тези важни проблеми, от които толкова много зависи развитието на нашия стопански живот, наистина са играли роля на придатъчни служби. Службата за водите и даже службата за горите в Министерството на земеделието са играли роля на придатъчни служби, защото грижите на Министерството на земеделието, което ръководи двата най-главни основни поминъка на нашата страна, земеделието и скотовъдството, много естествено, са били всецяло заангажирани за тях, а горите и водите, които виждаме какво голямо значение добиват с оглед бъдещото развитие на нашия стопански живот, са били оставяни винаги извън план. И само така можем да си обясним тези не само скромни, но бих казал нищожни резултати в нашия свободен живот, които сме добили в тези две области — води и гори.

Същото може да се каже и за електрификацията, която е придана към Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството, а също и за каменовъгленото производство, което се ръководи от Министерството на търговията. Няма защо да говоря за индустрията, защото тук обстойно се изтъкна колко назад е останала тя и следователно налага се да бъде поставена под грижите на отделно министерство, което да посвети вниманието си изключително върху развитието на този важен отрасъл, който също обуславя напредъка и поминъка на нашата страна.

Ето това са главните мотиви за внасянето на този законопроект. Няма никакви други мотиви, които печатът се опитва да посочи с цел да промъкне интригата между нас и да представи, че стимулът за този законопроект е едва ли не задоволяването на някакви вътрешни котирийни стремежи. Виждате, че в случая се касае единствено за важни държавни нужди и че се е изхождало единствено от важни държавни съображения.

Аз още един път си позволявам да благодаря на всички онези, които се изказаха с такава вежина по въпроса, който е поставен на разглеждане, и дадох възможност да се доосветли той още по-широко и още по-дълбоко. Освен това моля председателя след гласуването на законопроекта да го изпрати за разглеждане от бюджетарната комисия, тъй като там най-добре са представени всички парламентарни групи. Независимо от това с законопроекта се бърза с оглед да се оформят в бюджетарната комисия бюджетите на двете нови министерства, като стане съответното прехвърляне на службите. Ще се закъргли предлаганата реформа с гласуване от страна на Народното събрание на бюджетите на новите министерства. (Ръкоплескания)

Председател Васил Коларов: Преди да пристъпим към гласуване, давам думата на народния представител Владимир Лазаров Арнау-дов, за да направи една декларация.

**Владимир Арнаудов (р):** Г-да народни представители! Понеже аз съм думал след министър-председателя, ще се задоволя да направя само следната декларация, от името на радикалната парламентарна група заявявам, че тя ще гласува законопроекта по принцип. (Ръкоплесквания)

**Председател Васил Коларов:** Пристъпваме към гласуване. Ония г-да народни представители, които са съгласни по принцип с законопроекта за учредяване на Министерство на индустрията, занаятите и рудите и на Министерството на електрификацията и природните богатства, моля да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието присъма. (Ръкоплесквания)

Законопроектът се изпраща в бюджетарната комисия.

Пристъпваме към следната точка от дневния ред...

**Йордан Пекарев (з):** Народните представители искат малък отдих.

**Председател Васил Коларов:** Давам 10 минути отдих.  
(След отдиха)

**Председателстващ Георги Трайков:** (Звъни) Заседанието продължава.

Минаваме на следната точка от дневния ред:

**Доклад на бюджетарната комисия — второ четене на бюджетопрокта за разходите по Министерството на народното здраве за 1946 бюджетна година.**

Има думата докладчикът на бюджетарната комисия.

**Докладчик Драгомир Вълчков (зв):** Г-да народни представители! Бюджетарната комисия направи следните промени в бюджетопрокта за разходите по Министерството на народното здраве за 1946 бюджетна година.

На стр. 3 в § 1 — „Заплата на личния състав“ — кредитът се намалява от 596.250.000 лв. на 5.8750.000 лв.

В обяснителната таблица към § 1 на стр. 11 се правят следните промени: в „1. Областни медицински служби“ се предвиждат три нови длъжности, началници на служби — зъболекар, с месечна в. плата 7.000 лв., общ кредит за 1946 г. — 252.000 лв. Номерът на таблицата на ш. фюрите II-I степен от 13 става 14; в „4. Инспекторат по рентгеновите и електро-медицинските уреди“ се предвиждат двама главни инспектори, с месечна заплата 8.000 лв., общ кредит за 1946 г. 192.000 лв.

На стр. 12, в „1. Отделение за социална профилактика“, вместо двама главни инспектори-лекари остава един. Това е печатна грешка.

В „2. Отделение за лечебни учреждения“ заплата на 1 началник отделение — лекар се намалява на 8.400 лв. Длъжността началник на секция с заплата 6.400 лв. се заличава.

Отделението за минерални бани и курорти става отдел и таблицата добива следния вид: (Чете)

### „III. Отдел за минерални бани и курорти

1 началник отдел 10—74 9.400 112.800 112.800

#### 1. Отделение за минерални бани

|                                 |       |       |         |         |
|---------------------------------|-------|-------|---------|---------|
| 1 началник отделение — лекар    | 10—73 | 8.400 | 100.800 | 100.800 |
| 1 главен инспектор-лекар        | 8—32  | 8.000 | 96.000  | 96.000  |
| 1 деловодител I кат., III-I ст. | 8—21  | 2.600 | 31.200  | 31.200  |
|                                 |       | 3.000 | 36.000  |         |

#### 2. Отделение за планински и морски курорти

|                              |       |       |         |          |
|------------------------------|-------|-------|---------|----------|
| 1 Началник отделение — лекар | 10—73 | 8.400 | 100.800 | 100.800  |
| 1 главен инспектор-лекар     | 8—32  | 8.000 | 96.000  | 96.000   |
|                              |       |       |         | 537.600* |

„III. Отдел зъбо лечение“ става „IV. Отдел зъбо лечение“. Заличава се длъжностите 1 главен инспектор и 1 деловодител I категория.

В същия отдел „2. Отделение зъботехника“ става „2. Инспекторат зъботехника“ и длъжността началник на отделение с месечна заплата 8.400 лв. се съкращава.

В „Б. Външни служби — 1. Държавни поликлиники“ се правят следните промени: 35 началници-отделения в лечебни заведения се намаляват на 21; 21 зъболекар III—I степен се намаляват на 9; 7 ръководители милосърдни сестри се намаляват на 1; 57 милосърдни сестри се намаляват на 28; 4 домакински II категория, III—I степен се намаляват на 1; 6 картолекар се намаляват на 1; 29 прислужници I категория се намаляват на 5.

В „2. Държавни болници“ се правят следните промени: 169 началници на отделения в лечебни заведения се намаляват на 168; 130 старши лекари в лечебни заведения се намаляват на 128; 261 младши лекари в лечебни заведения се намаляват на 232.

На стр. 13 в същия отдел „Държавни болници“ се правят следните промени: „10 главни електротехници“ стават „10 електротехници“, без да се намалява месечната заплата; „25 майстори готвачи“ стават „25 майстори-специалисти“, 9—55, с месечна заплата 3.200 лв., вместо 2.600 лв.; „27 лаборанти II—I степен — рентгенови“ стават „27 рентгено-рентгенови“, 13—128, с месечна заплата 3.800.

На стр. 14 във „В. Третостепенни болници“ се правят следните промени: „31 болнични лекари — III—I степен“ стават 32. Страница и номер на платите таблица вместо „7—5“ стават „9—47“, а месечната заплата става 4.600—5.000 лв. 31 милосърдни сестри се увеличават на 32; 31 болнични домакински се увеличават на 32; 31 аку-

шерки се увеличават на 32; 31 работници-специалисти се увеличават на 32; 31 помощник-аптекари III—I степен се увеличават на 32; 70 болногледачи се увеличават на 79; 62 прислужници I категория се увеличават на 64; 31 перачи се увеличават на 32.

В „3. Противотуберкулозни лечебни заведения и преванториуми“ се правят следните промени: 6 управители-лекари на първостепенни лечебни заведения се намаляват на 5; 15 началници на отделения в лечебни заведения се намаляват на 14; 17 старши лекари в лечебни заведения се намаляват на 16; 62 младши лекари в лечебни заведения се намаляват на 53; 3 лекари-специалисти (ларинголози) се намаляват на 2; 14 фармацевти или помощник-лекари III—I степен се намаляват на 13; 3 зъболекар III—I степен се намаляват на 2; 9 ръководители милосърдни сестри се намаляват на 8; 9 старши милосърдни сестри се намаляват на 8; 12 домакински на първостепенно лечебно заведение се намаляват на 11; 142 милосърдни сестри се намаляват на 120; 17 главни майстори-готвачи се намаляват на 15; 12 техници машини III—I степен се намаляват на 11; 6 електротехници III—I степен се намаляват на 5; 10 майстори готвачи се намаляват на 15; 13 магазинери II категория, III—I степен, се намаляват на 12; 23 лаборанти II—I степен се намаляват на 21; 32 самаря... се намаляват на 29; 12 обеззаразители се намаляват на 11; 17 шофьори II—I степен се намаляват на 13; 13 писари се намаляват на 12; 21 работници специалисти се намаляват на 16; 23 огньари се намаляват на 18; 15 градинари се намаляват на 13; 14 машинописци II—I степен се намаляват на 13; 89 работници се намаляват на 80; 18 пазачи се намаляват на 16; 9 колари се намаляват на 2; 218 болногледачи се намаляват на 196; 156 прислужници I категория се намаляват на 138; 13 вратари се намаляват на 11; 9 разносвачи се намаляват на 8; 75 перачи се намаляват на 65; 13 майстори-специалисти се намаляват на 11.

На стр. 15 в „10. Специални болници“ се правят следните промени: 3 управители-лекари на първостепенно лечебно заведение се намаляват на 2; заличава се длъжностите: 1 лекар специалист и 1 лекар физиотерапевт; 2 старши лекари се намаляват на 1; 11 младши лекари се намаляват на 10; заплатите на 2 лекари-специалисти (дерматолози) се намаляват от 7.200 лв. месечно на 5.800 лв. месечно; 4 старши милосърдни сестри се намаляват на 3; 3 болнични домакински на първостепенно лечебно заведение се намаляват на 2; 20 милосърдни сестри се намаляват на 16; 7 магазинери II категория, III—I степен се намаляват на 6; 4 шофьори II-I степен се намаляват на 3; 12 работници специалисти се намаляват на 11; длъжността машинописец II-I степен се заличава.

На стр. 16:

Болногледачите от 63 стават 56; Прислужниците I-ва категория от 27 се намаляват на 24; вратарите от 5 се намаляват на 4; перачите от 16 се намаляват на 15; длъжността майстор специалист се заличава; болничните домакински на третостепенни лечебни заведения от 3 се намаляват на 2.

Предвижда се нова точка 11 — „Институт по курортология и бальнеология“, със следния щат само за 6 месеца:

1 началник отдел, 10—74, с 9.400 лв. основна месечна заплата.

1 Климатично отделение с 40 легла:

1 началник отделение, 10—73, с 8.400 лв. основна месечна заплата; 1 специалист лекар, 28—27, с 5.800 лв. основна месечна заплата; 1 старши лекар, 27—21, с 5.000 лв. основна месечна заплата; 1 лекар специалист-физиотерапевт, 28—27, с 5.800 лв. основна месечна заплата; 1 младши лекар, 27—18, с 4.600 лв. основна месечна заплата; 1 старша милосърдна сестра, 10—64, с 3.200 лв. основна месечна заплата; 3 милосърдни сестри, 10—63, с 2.800 лв. основна месечна заплата; 5 болногледачи, 7—13, с 1.900 лв. основна месечна заплата;

1 домакин първостепенно лечебно заведение, 27—13, с 3.600 лв. основна месечна заплата;

1 магазинер I кат., III-I степен, 9—52, с 2.400—3.200 лв. основна месечна заплата;

1 майстор специалист-шлосер, 9—55, с 3.200 лв. основна месечна заплата;

1 писар, 11—82, с 2.800 лв. основна месечна заплата;

1 вратар, 7—15, с 1.800 лв. основна месечна заплата;

1 майстор специалист-готвач, 9—55, с 3.200 лв. основна месечна заплата;

2 прислужници I-ва категория, 11—97, с 1.800 лв. основна месечна заплата;

2 Експериментално отделение:

1 началник отделение, 10—73, с 8.400 лв. основна месечна заплата;

2 специалисти лекари, 28—27, с 5.800 лв. основна месечна заплата;

1 началник на секция (климатолог), 10—71, с 6.400 лв. основна месечна заплата;

3 лаборанти II—I степен, 9—45, с 2.000—2.800 лв. основна месечна заплата.

Последният номер на „11. Минерални бани“ става „12“. В тази служба лекарите III—I степен от 5 се намаляват на 1, а милосърдните сестри от 10 се намаляват на 5.

Прибавя се нова точка 13. „Областни зъботехнически лаборатории“ със следния щат за 6 месеца:

3 главни майстори зъботехници, 9—56, с 3.800 лв. основна месечна заплата;

3 майстори зъботехници, 9—53, с 2.600 лв. основна месечна заплата;

3 прислужници I категория, 11—97, с 1.800 лв. основна месечна заплата.

В „2. Отделение за детство“ главните инспектори (лекари) от 1 се намаляват на 1, а длъжността 1 деловодител I категория III—I степен се заличава.



В „2. Отделение за средни и висши училища“ се заличава длъжността деловодител I категория, III—I степен.

На стр. 17 в „Б. Външни служби. I. Родилни домове, със съветателни станции за жени“, акушерките от 70 се намаляват на 35 и прислужниците I категория от 105 се намаляват на 70.

В „3. Акушеро-гинекологическа болница—София с 70 легла — 2 отделения“ младшите лекари от 4 се намаляват на 2, страницата и номерът на щатната таблица вместо „27—28“ става „27—18“ — което е печатна грешка; и акушерките от 12, се намаляват на 9; годишната заплата се поправя от 31.100 лв. на 31.200 лв.

На стр. 18 в „5. Детска болница в София младшите лекари в лечебно заведение от 6 се намаляват на 4.

В „6. Детски ясли I степен в София с 250 легла“ самарянките от 25 се увеличават на 30, като след думата „самарянки“ се поставя запетая и се прибавят думите „или детски сестри“.

На стр. 19 в „7. Детски ясли II степен, Пловдив, със 100 легла“ след думата „самарянки“ се поставя запетая и се прибавят думите „или детски сестри“.

В „8. Детски ясли III степен“ след думите в скобите „50 легла Плевен, Русе, Шумен“ се прибавят: „и Сливен“.

Управител-лекарите на III-степенно лечебно заведение от 3 се увеличават на 4; старшите милосърдни сестри от 3 се увеличават на 4; милосърдните сестри от 3 се увеличават на 4; самарянките от 15 се увеличават на 20; домакините II категория, III—I степен, от 3 се увеличават на 4; писарите от 3 се увеличават на 4; майсторите от 6 се увеличават на 8; огнярите от 3 се увеличават на 4; прислужниците I категория от 18 се увеличават на 24. Перачите от 6 се увеличават на 8.

На стр. 20 в „I. Отдел санитарен надзор, обществена хигиена и хранене“ главните инспектори от 4 се увеличават на 5; като след думите „главни инспектори“ се прибавят думите „от които 1 химик“.

На стр. 23. „в) Централен Пастъров институт“ става „в) Централен вирусен институт“.

На стр. 24 „Служба за здравна просвета“ с предвидения за нея персонал и кредити се заличава.

В „ж) Общи служби на централните институти“ страницата и номерът на щатната таблица на проверителя вместо „11—25“ стават „11—95“. Предвижда се най-малко „1 старши майстор“ 9—54, с месечна основна заплата 2.800 лв.

На стр. 25 „Основната месечна заплата на работника специалист от 2.100 лв. се поправя на 2.200 лв. — това е печатна грешка.

В „I. Отделение за държавните заведения, главните инспектори фармацевти от 3 се намаляват на 2, а длъжността машинописец II—I степен със съответния кредит за него се заличава.

„2. Отделение за частните заведения“ става „2. Отделение за обществения и частните заведения“.

„3. Отделение за проучвания и цени“ става „Инспекторат за проучвания и цени“, като предвидения за него длъжност I началник-отделение фармацевт, I началник на служба, 2 уредници помощник-аптекари и I машинописец II—I степен се заличават.

„1. Отделение за доставка на лекарства става: „1. Отделение за доставка на лекарства, медицински инструменти и др.“, като предвидената длъжност машинописец II—I степен се заличава.

„2. Отделение за доставка медицински инструменти, уреди и пособия“ става „2. Отделение за разпределение на лекарства, медицински инструменти, уреди и пособия“, като вместо един главен инспектор стават двама.

В „1. Отделение за фармацевтическо производство“ главните инспектори от 3 се намаляват на 2, а длъжността машинописец II—I категория се заличава.

На стр. 26 в „2. Отделение за химическо производство“ предвидената длъжност машинописец се заличава.

В „Б. Външни служби“, вместо „I. Централен аптечен склад“, става „I. Лекарстворазпределителна централа“ като експедиторите от 1 се увеличават на 3, работниците от 2 се увеличават на 3 и pazачите от 1 се увеличават на 2.

„Бюро счетоводно за държавните конпиесионни аптеки“ се прехвърля на стр. 25 към „II. Отдел монопол на търговията с лекарства“.

В „I. Отдел за физическа култура“ към „Началник на отдел“ се прибавят думите „той и началник отделение на свободните организации“. Това сме направили, за да можем да икономисаме от кредитите на отделението за свободните организации където сме съкратили длъжността началник на отделение.

В „2. Отделение за физическа култура в предприятията“ се съкращава един деловодител.

В „3. Отделение на физическа култура на селското население“ се съкращава един деловодител.

4. Отделение за физическа култура в училищата“ е съкратено изцяло.

На стр. 27 в „II. Отдел за подготовка, научни изследвания и пропаганда“ се заличава „1. Отделение за подготовка на ръководители“ и се съкращава длъжността началник на отделение, като вместо „1 главен инспектор“ предвиждаме „3 главни инспектори“, и исканият за тях кредит от 96.000 лв. се увеличава на 288.000 лв.

„2. Отделение за научни и технически проучвания“ се заличава изцяло.

В „Част VIII. Общи служби за цялото министерство. I. Отдел административен“ вместо 2 телефонисти II—I ст. се предвиждат 3 телефонисти II—I ст. и вместо „1 разносвач“ се предвиждат 2 разносвачи.

На стр. 28 в „III. Отдел селски здравни служби“, вместо „3 главни инспектори-лекари“ стават „4 главни инспектори-лекари“.

В „IV. Отдел здравна просвета и пропаганда“ към „1 началник на отдел“ се прибавят думите „той и началник-отделение устна пропаганда“, а в „1. Отделение за устна просвета и пропаганда“ се заличава „1 началник на отделение (лекар)“.

„Инспекторат за борба с алкохолизма“ става „3. Отделение за борба с алкохолизма“.

Д-р Вера Златарева (з): Браво!

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): Вместо „1 главен инспектор“ се предвижда „1 началник на отделение“ и се предвижда I уредник и кредит за заплата на същия 45.600 лв.

Следва „V. Отдел здравно устройство и строителство“. Щата за този отдел, г-да народни представители, го намаляхме съществено. Тенденцията беше да го съкратим изцяло, тъй като комисията има съзнанието, че трябва да се прибегне до обединение на всички архитектурни служби и те да се съсредоточат в Министерството на благоустройството. Пред вид на това обаче, че по веломството на Народното здраве са предприети постройки на много здравни домове, които не са завършени, комисията намери за разумно да не съкращава този отдел изцяло, а да ладе елин кадър от техници, които да могат да поддържат службата, докато се реорганизират службите в Министерството на благоустройството и последното поеме работата на Министерството на народното здраве. Смятам, че сме постъпили разумно.

Отделът има следния щат, така както сме го приели ние:

„V. Отдел здравно благоустройство и строителство.

1. Началник на отдел, той началник на отделение здравно благоустройство — 112.800 лв. годишно.

1. Отделение здравно благоустройство

3 главни инспектори — 288.000 лв. годишно.

2 главни техници — 95.000 лв. годишно.

1 ревизор по хлорните инсталации — 43.200 лв. годишно.

2. Отделение архитектурно.

1 началник-отделение — 100.800 лв. годишно.

2 главни инспектори — 192.000 лв. годишно.

2 главни техници — 95.000 лв. годишно.

Всичко останало в „Отдел здравно благоустройство и строителство“ се съкращава.

На стр. 30 в „3. Гараж, вместо 13 шофьори се предвиждат 10 шофьори.

В „VII. Отдел санитарна статистика“, вместо „1 началник-отдел“ се предвижда „1 началник-отдел — лекар“, вместо 1 началник-отделение се предвиждат 2 началници-служба. Заличават се длъжностите: „1 главен инспектор-лекар“ и „1 лекар III-I ст.“.

Председателствуваш Георги Трайков: Г-да народни представители! Който приема § 1, заедно с обяснителната таблица, така както е поправена от бюджетарната комисия и както се доклада от докладчика, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 2)

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема § 2, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Драгомир Вълчков: (Чете § 3)

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема § 3, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете)

„Пътни и дневни пари — 12.000.000 лв.“

В този параграф бюджетарната комисия накрая прибави следния текст: „на длъжностни и частни лица; превоз на покъщнина на уволнени и преместени държавни служители, трамвайни и ж. п. карти и трамвайни карнетки; дневни пари за текущата година на служебни лица, командировани в други лечебни заведения, институти и други за подготовка (специализиране) във връзка със службата за цялото време, докато трае специализацията.“

Кредитът остава същият.

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема § 4, както се докладва, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 5)

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема § 5, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете): „§ 6. Помощи в размер най-много до този за заплата със всички добавки на служебни лица за специализиране в чужбина във връзка със службата им; помощи, награди, възнаграждения, премии и др. на държавните служители, членове 64—67 и 71 от закона за държавните служители.“

В края на текста на този параграф се поставя точка и запетая и се прибавя следният текст: „възнаграждение на неслужебни лекари за специализирането им в страната за нуждите на обществените здравни служби, по правилник, одобрен от министъра на народното здраве.“

Кредитът от 1.200.000 се увеличава на 3.000.000 лв.

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема § 6, както се докладва, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): § 7 добива следната редакция: (Чете)

§ 7. Възнаграждения: на хигиенисти; на частни лица за заседание във Висшия медицински съвет и аптечната комисия; на лекторите — длъжностни и частни лица, в училищата за милосърдни сестри, сестри-посетители и акушерки, в курсовете за подготовка и усъвършенстване на санитарни лица, както в курсовете за подготовка на спортни дейатели, за текущата година по 300 лв. на час за частните лица и по 250 лв. на час за служебни лица; на ръководители на показни консултации при здравните центрове и съвещателни станции; заплащане по 2.000 лв. месечно на управителя на болницата „Княгиня Мария Луиза“ (директора на Университетската клиника); на околийските лекари и на участъковите лекари и фелдшери за издръжка на собствено превозно средство по размер, определен от министъра на народното здраве в съгласие с министъра на финансите; възнаграждение на лекари за училищата за сестри и акушерки по 4.000 лв. месечно на частни и длъжностни лица; месечно възнаграждение на лекари (служебни и частни) в размер, определен от министъра на народното здраве; за 6 началници-лекари (околийските такива или участъковите такива) на граничните здравни служби по 1.000 лв. месечно възнаграждение едному; за двама карантинни пристави (деловодителя на околийския лекар в гр. Варна и деловодителя на областния лекар в гр. Бургас) на граничните здравни служби в гр. Варна и Бургас възнаграждение по 700 лв. месечно едному.

Кредитът от 5.800.000 лв. се увеличава на 10.000.000 лв.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 7, така както е редактиран от бюджетажната комисия и както се прочете от г-на докладчика, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете заглавието на глава трета и § 8).

Председателстващ Георги Трайков: Който приема заглавието на глава трета и § 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 9)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 9, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 10)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 10, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 11)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 11, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 12)

Комисията увеличи кредита по този параграф от 23.000.000 на 25.000.000 лв.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 12, както се докладва, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): § 13 и § 14 се съединяват в един § 13 със следния текст: (Чете)

§ 13. Покъпнина и материали за нея (набавяне в готов вид, изработване и поправка): а) бельо — лично постелно и операционно; одеяла, халати, завивки, чехли, вълни, калфи и пълнеж за тях; облекло за душевно болните, шевни машини и частите им, копчета, шевни материали; б) болнични кревати, маси, столове; трапезни и кухненски съдове; принадлежности за ядене; отоплителни и кухненски печки с принадлежностите им; в) мебели и принадлежности за обща употреба и украса на кабинетите и канцелариите; наемане работници и обзавеждане на работилници за ушиване на бельо и други материали и за изработване и поправка на инвентарни предмети, медицински инструменти, апарати, уреди, помагала (набавяне, изработване, инсталиране, наемане и поправка) и принадлежности за тях: а) рентгенови и други електромедицински уреди; б) хирургически, общомедицински и зъболекарски инструменти, операционни принадлежности и пособия; в) дезинфекционни машини и инсталации от всякакъв вид.

Предвижда се кредит 150.000.000 лв.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 13, както се прочете, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): Предвижда се нов § 14. (Чете)

§ 14. Възнаграждение на участъковите и общински акушерки в селата, а също и в градовете с население до 5.000 души, до 500 лв. на всяко обградено по специален правилник, одобрен от министъра на народното здраве — 10.000.000 лв.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 14, както се прочете, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете)

§ 15. Храна: за текущата и минали години на болни, придружаващи лица, персонал, ученици и курсисти в лечебните заведения и училищата към тях, на карантинани лица, ако са бедни; отопление и осветление: за консумативни материали, превоз, за електрическа енергия (осветлителна, отоплителна, двигателна за всички електрически уреди, инсталации и апарати); за почистване на печки, за чистене на комини — 500.000.000 лв.

На края на параграфа се добавя и следният текст: „Допълнителни възнаграждения по членове 33 и 34 от закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители, съгласно с ведомствения правилник на Министерството на народното здраве.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 15, както се прочете, с добавката, приета от комисията, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 16)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 16, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 17)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 17, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 18)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 18, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 19)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 19, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 20)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 20, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 21)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 21, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 22)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 22, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 23) — Кредит не се предвижда. (Чете § 24)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 24, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 25)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 25, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 26) — Кредит не се предвижда. (Чете § 27)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 27, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 28)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 28, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 29)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 29, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 30)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 30, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 31)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 31, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 32)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 32, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете)

§ 33. Строеж на нови и довършване започнати държавни болници, санаториуми, поликлиники, институти, минерални бани с всички инсталации към тях; плащане по възложени предприятия и отчуждени недвижими имоти за лечебни заведения през текущата и минали години; възстановяване на пострадали сгради от въздушни нападения; строеж на подвижни дървени павилиони; за надници и месечно възнаграждение на административен и технически персонал, процентно възнаграждение за ръководство и надзор на строежи, включително вноските за фонд „Обществени осигуровки“; премии за конкурси, откупуване на проекти и възнаграждения на частни лица за проучване и изготвяне проекти за строежи и обзавеждане болнични, бански и други лечебни заведения.

На края на текста се прибавят следните думи: „и доставка на строителни материали“.

Кредитът от 150.000.000 лв. се увеличава на 300.000.000 лв.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 33, както се прочете от докладчика, с добавката в края на текста, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 34)

Кредитът от 30.000.000 лв. се увеличава на 90.000.000 лв.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 27)

Председателстваващ Георги Трайков: Който приема § 34, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 35)

Кредитът от 65.000.000 лв. се увеличава на 70.000.000 лв.

Председателстваващ Георги Трайков: Който приема § 35, както се докладва, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 36)

Председателстваващ Георги Трайков: Който приема § 36, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 37) Кредитът от 278.000.000 лв., се намалява на 250.000.000 лв.

Председателстваващ Георги Трайков: Който приема § 37, както се докладва, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете)

„§ 38. Обзавеждане и издръжка на родилни домове, съвещателни станции, детски болници и поликлиники, ясли, центри за събиране майчино мляко, курсове за детски сестри, детски леговища; станция за ревматично и сърдечно болни деца и млечни центри 30.000.000 лв.“

На четвъртия и петия ред думите „станция за ревматично и сърдечно болни деца и“ се заличават.

Председателстваващ Георги Трайков: Който приема § 38, както се докладва, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 39)

Председателстваващ Георги Трайков: Който приема § 39, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 40)

Кредитът от 15.000.000 лв. се увеличава на 20.000.000 лв.

Председателстваващ Георги Трайков: Който приема § 40, както се докладва, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 41)

Кредитът от 20.000.000 лв. се увеличава на 28.000.000 лв.

Председателстваващ Георги Трайков: Който приема § 41, както се докладва, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 42)

Кредитът от 5.000.000 лв. се увеличава на 8.000.000 лв.

Председателстваващ Георги Трайков: Който приема § 42, както се докладва, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете)

„§ 43. За медицинско и техническо ръководство на организациите и дружествата за физическа култура и спорт: а) за допълнителен щатен, висш, среден и нисш персонал, където се окаже нужда за организиране и провеждане дейността на Дирекцията за физическа култура и спорт, с заплати по таблицата за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители; б) за възнаграждение (дневно или месечно и за фонда „Обществени осигуровки“) на временен персонал, лекари, треньори и инструктори, технически ръководители и други, където се окаже нужда, за организиране и провеждане дейността на същата дирекция в размер по таблицата, изработена съобразно закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители, одобрена от министъра на народното здраве със съгласие на министъра на финансите; в) за уреждане на окръжнителни и подготвителни курсове за физическа култура и спорт — подпомагане на курсистите и преподавателите в размер на пътни и дневни пари, определени с заповед на министъра на народното здраве, лекторско възнаграждение на частни лица, веществени разходи по курсовете, възнаграждение на помощен персонал за поддържане на салони, игрища, уреди и съоръжения, пренос на уреди, съоръжения и пособия, печатане и надписване на документи и др.“

На 6. ред отдолу нагоре след думата „частни“ се добавят думите „и длъжностни“.

Кредитът от 15.000.000 лв. се увеличава на 20.000.000 лв.

Председателстваващ Георги Трайков: Който приема § 43 с добавката, направена от комисията, както се докладва от г-на докладчика, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 44)

Кредитът от 12.500.000 лв. се увеличава на 18.000.000 лв.

Председателстваващ Георги Трайков: Който приема § 44, както се докладва, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): (Чете § 45)

Председателстваващ Георги Трайков: Който приема § 45, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Драгомир Вълчков (зв): Общо бюджетът възлиза на 2.404.000.000 лв.

Председателстваващ Георги Трайков: Който приема бюджета за разходите по Министерството на народното здраве за 1946 бюджетна година общо в размер на 2.404.000.000 лв., моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Продължителни ръкоплескания. Министър д-р Рачо Ангелов става и се покланя на г-да народните представители, които го аплодират)

Г-да народни представители! Моля да се съгласите да пререкнем днешния ред и да разгледаме точка шеста:

Първо четене на законопроекта за временна задължителна служба на санитарните лица.

Който са съгласни с това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н докладчикът.

Докладчик Тодор Тихолов (с): (Чете)

## „МОТИВИ

към законопроекта за временна задължителна служба на санитарните лица.

Г-да народни представители! Санитарният персонал в страната е крайно недостатъчен за задоволяване цялостните нужди от медицинско обслужване на населението. Този недостиг създава благоприятни условия на здравните работници, специално на лекарите, да остават на частна практика, като се концентрират предимно в оживените центрове и в по-големите градове. Поради подчертания им стремеж да избягват държавните и обществените служби, особено тези по селата, Министерството на народното здраве се видя принудено да мобилизира граждански 746. санитарни лица — лекари, фелдшери и аптекари, за обслужване селски участъци, малки болници, фабрики, мини и др.

Независимо от горното, в Министерството на народното здраве постъпват постоянно молби от здравни служители на редовна щатна длъжност, за да бъдат освободени от заеманите от тях служби. Това се наблюдава особено сред служителите на административни и селски служби. Само санкциите на закона за гражданската мобилизация не позволиха на всички тези лица да напуснат самоволно службата си.

Съгласно I-то постановление на Министерския съвет от 8 ноември 1945 г., протокол № 169, всички граждански мобилизирани служители по ведомството на повереното ми министерство се демобилизираха на 31 декември 1945 г. С преустановяване на мобилизацията много щатни здравни служители, особено от селата, започнаха да напускат службите си. Според докладите, получени от областните и околийските лекари, се констатира, че малка част от санитарния персонал по селата ще остане след 31 декември 1945 г. по местата си. Още по-тежко е положението в периферните и в планинските околии, които са огнища на епидемии и където населението се обслужва главно от граждански мобилизиран персонал. С вдигане на мобилизацията ще се наложи закриването на почти всички участъкови селски амбулатории и на много общински селски аптеки, тъй като персоналят им беше граждански мобилизиран. Всичко това ще означава пълно разстройство на здравните служби, създаване опасност за избухване на епидемии, които не ще могат да се предотвратят и ограничат без необходимия санитарен персонал.

Без медицинска помощ ще останат и работниците в мините и индустриалните предприятия в провинцията, където обслужването е недостатъчно и става предимно от граждански мобилизиран санитарен персонал.

Министерството на народното здраве с голяма загриженост констатира това и прави всичко възможно за увеличаване производството на санитарен персонал, обаче подобрение на положението ще се почувства едва през 1947 г., когато се очаква производството на по-голям брой медицински кадри: лекари, сестри, акушерки, помощници — аптекари и зъболекари.

Ето защо аз ви моля, г-да народни представители, да разгледате и одобрите приложенния законопроект.

София, февруари 1946 г.

Министър на народното здраве: Д-р Рачо Ангелов

## ЗАКОНОПРОЕКТ

за временна задължителна служба на санитарните лица

Член единствен. Всички санитарни лица, завършили образованието си не по-рано от 1940 г. и не по-възрастни от 40 години, с изключение на щатните служители във военното ведомство и в медицинските факултети, които нямат двегодишна селска служба, се поставят на разположение на министъра на народното здраве, който, в екстремни случаи, за задоволяване здравните нужди на населението, може да ги назначава или командирова на някоя служба за срок от 3 месеца в течение на две години. Санитарно лице, което без уважителни причини откаже да приеме такава служба, се лишаваша от правоспособност като такава, с заповед на министъра на народното здраве, за срок до 3 години.

**Председателстващ Георги Трайков:** Има думата народният представител г-н д-р Александър Георгиев.

**Д-р Александър Георгиев (к):** (От трибуната) Г-да народни представители и представители! Сезирами сме с законопроекта за временна задължителна служба на санитарните лица — законопроект, който е крайно необходим след отменяване на закона за гражданската мобилизация.

В своята реч при откриването на дебатите по бюджета на Министерството на народното здраве г-н министърът на народното здраве обрисова ясно, какво е санитарното състояние у нас и вследствие, оставено от бившите фашистки режими във всички разклонения на здравеопазването, като се почне от факултета, първокласните болници и свършили с последната медико-санитарна служба. Всички грижи в миналото бяха книжовни, словесни. На днешната наша отечественофронтиска власт се пада тежката, но благородна задача да се замисли и вземе най-сериозни мерки, щото колкото се може както предпазната, така и лечебната медицина, да бъдат доведени непосредствено до низините, до трудовия народ по градовете и особено по селата.

Подчерта се истината, че санитарният персонал у нас е крайно недостатъчен, което ясно пролича след като на 9 септември 1944 г. властта беше взета от правителството на Отечествония фронт. Бившите фашистки управници говореха наляво и надясно, че у нас има плетора, излишък на лекари, което се подчертаваше, за да няма конкуренция, за да няма кой да намалява клиентелата на ония, които имат вече диплома като лекари.

Г-да народни представители! Поради подчертаната нужда от лекари в селата и поради бягството на лекарите от селата, министърът на народното здраве се видя принуден да мобилизира граждански санитарни лица: лекари, аптекари, акушерки, фелдшери и други за обслужване на селските участъци, на малки болници, на фабрики и други заведения. Съгласно с първото постановление на Министерския съвет от 8 ноември 1945 г., протокол № 169, всички граждански мобилизирани служители към ведомството на Министерството на народното здраве се демобилизират на 31 декември 1945 г. А какво се наблюдава след това? Министерството е претрупано с молби от здравни служители да бъдат освободени от заеманите от тях шатни длъжности, което постоянно се донася в министерството от областните и околийските лекари. Неподобно се масово бягство на длъжностни санитарни лица от селото, с тенденция да останат селата без никаква медицинска помощ. Вие знаете, какво е положението на трудовите маси по селата, по планинските малки селища след опустошителната война, в която бившите фашистки управници тикнаха страната, като с това ни лишиха от всички материални блага от първа необходимост и по този начин отслабнаха съпротивителните сили на организма на нашия народ. При това положение, г-да народни представители, вие можете да си представите угрозата, която очаква страната от разпространение на разни епидемически болести при липса на елементарно дадена медицинска помощ.

Г-да народни представители! Народните представители от групата на Работническата партия (комунисти) намират внесения от министъра на народното здраве законопроект за крайно навременен. Този закон постепенно ще губи от своето значение с производството на по-голям брой медицински кадри като лекари, зъболекари, аптекари, акушерки, милосърдни сестри и други. С други думи: настоящият законопроект ще представлява само една временна мярка.

В законопроекта е казано, че министърът на народното здраве за задоволяване здравните нужди на населението може да назначава или командирова на служба санитарни работници за срок от 3 месеца в течение на 2 години. Ние мислим, че този срок е много къс. И като се има пред вид, че по-голямата част от служебните лица по разни ведомства, когато се назначават на служба, първите десетина дни от въвеждане в длъжност губят за собствени нужди и за организационна работа; че още толкова време ще загубят здравните служители, когато наближи времето за напускане на длъжността; че по разни поводи ще искат и през течение на този тримесечен период отпуск или ще отсъствуват по личен почин; че докато санитарното лице се запознае със службата си, а също така и докато го опознаят жителите на даден населен пункт, ще бъде принудено след изтичане на 3-месечния срок да напусне службата си, считаме, че срокът от 3 месеца е много къс и ще трябва да се удължи на 6 месеца. (Ръкоплескания)

**Кръстю Славов (з):** На една година.

**Някои народни представители:** На една година.

**Д-р Александър Георгиев (к):** Трябва да се има пред вид още, че този срок е още по-къс за аптекарите, на които им са потребни цели месеци за приемане и предаване на службата.

При назначаването или командироването на съответните служители да се има пред вид следното: най-напред да бъдат командирвани лекари, които не са били на селска служба, сега са в болниците на работа и които, предполага се, имат вече опитност.

За да може обаче това добро пожелание да даде резултат, ще трябва да се командирват лекари не както е предвидено в законопроекта до 40-годишна възраст, а до 45-годишна възраст.

**Йордан Пекарев (з):** 50 години!

**Някой от земеделците:** Най-напред фашистите да се командирват, че тогава другите.

**Д-р Александър Георгиев (к):** Г-да народни представители! Парламентарната група на Работническата партия — комунисти ще гласува предложенния законопроект. Моля г-да народните представи-

тели да се солидаризират с нас. Моля и г-да народните представители, членове на комисията по Министерството на народното здраве, да възприемат измененията, които предлагаме. (Ръкоплескания)

**Председателстващ Георги Трайков:** Има думата народният представител г-н д-р Петър Полсавов.

**Д-р Петър Полсавов (з):** (От трибуната) Г-да народни представители! Проблемът за привличането на лекаря, на здравния работник на село и неговото приобщаване към селото не е нов. Както в миналото, така и днес, както у нас, така и в чужбина, той е представлявал и представлява интерес и задължение за всяка будна обществност.

Правилното и целесъобразно поставяне и разрешаване на въпроса за лекаря на село и селската здравна служба е от огромно значение за страна като нашата, чието социално устройство и бит са предимно земеделски. Ето защо разрешаването на този проблем е от културно-обществено и социално значение за нашата страна. Тази е причината, поради която той е бил поставян за разрешаване на всички лекарски събори и събрания у нас.

Сегашният законопроект напълно отговаря на една върховна нужда — пълна и цялостна здравна грижа за населението, особено селското. Необходимо е обаче едно възможно обективно разглеждане на задачите, предстоящи за разглеждане, за лесното и бързо достигане тяхното разрешение. Българският селянин, така търпелив досега, е измъчен и изтерзан. Войната е дала своето отражение доста осезателно там. Българското село даде всичко, каквото можа, всичко, каквото имаше, когато видя своето отечество в нужда. И днес по-настоятелно от всякога то иска не само да отправим погледа си към него, а да отидем и се погрижим за него. Това ще стане като бъде основно и научно опознато българското село, всяко българско село поотделно.

Що така въпросите за задълженията — съсловно-етични и социални — на лекаря, на село не са от по-малко значение. Но нека не забравяме неудобствата, трудностите, които среща отишлият с толкова ентусиазъм млад лекар на село и въобще трудностите, пред които е поставен изобщо селският лекар. Какво ще задържи лекаря там, където е толкова необходим? Нужно е държавата да привлече лекаря към селото чрез ред привилегии, да го осигури и задоволи.

Във връзка с основното и научно опознаване на селския бит и българското село изобщо, може да се каже, че за тази празнота, за липсата на пълна и обективна представа за селския бит, причината се крие в слабо проявения интерес да се внедрим в живота на селяка, така че да го опознаем всъщности, да му дадем нашата здравно-медицинска помощ. Именно от тази гледна точка трябва да го опознаем, за да можем да си дадем ясна сметка, къде и как да му помогнем.

От 60 години насам в тази област, като изключим общите санитарни или общите статистически данни, ние не можем да посочим нещо по-съществено по въпроса. Много ценни студии на бележити лекари като д-р Басанович и д-р Ватев, засягащи тъй наречената санитарна етнография и антропология или дори антропогеография на българския народ, останаха непознати и неизползувани.

За наша радост, след създаването на медицински факултет при Софийския университет „Свети Климент Охридски“ в Хигиенния институт под ръководството на проф. д-р Тошко Петров, а сега под ръководството на проф. д-р Цветков, у нас се предприе едно много ценно и важно дело: санитарната анкета на българските селища. Всеки завършващ медицинска студент е длъжен да направи санитарна анкета на едно населено място. От 1934/1935 г., значи от 10 години насам, тези проучвания се извършват по един нарочен въпросник „Ръководство за санитарна анкета“ — творба на двама наши млади лекари: д-р Помаков, и сега още селски участъков лекар, и д-р Бакърджиев, който като специалист-балнеолог работи върху проучването и на курортите у нас. Този ценен материал, плод на колективния многогодишен труд, ще ни даде една обща картина за социалния и санитарен бит и облик на селото изобщо и ще ни запознае с обектите, отделните селища, за които искаме да положим здравни грижи. Така ние ще имаме реална основа за нашата дейност. Като познаваме подробно всеки обект, лесно ще си начертаяме плана, който трябва да следваме.

Смятаме, че тези санитарни анкети, които се намират в Хигиенния институт и в Академията на науките, трябва да бъдат основата на всички наши мероприятия на здравната служба в селото.

Какви съсловно-етични задължения има лекарят в селото? Несъмнено много, и то много важни.

Лекарят в селото е преди всичко общественик и носител не само на здравната, но и на общополитическата и социална култура и напредък. Селският лекар е и трябва да бъде челикът и ръководникът на всички обществени почини в селото. Той трябва да бъде образец и пример, светилникът и пътеводителят към по-здрав, по-щастлив живот. Само той е човекът, който е в непосредствена и постоянна връзка с бита на българското село и като така единствен той може да бъде звеното между града и селото; сякаш, който с топла и сърдечна ръка ще помага и ще сее здравна култура и с това ще изпълнява един висш национален и общочовешки дълг.

Но тук вече идва пред нас въпросът: как да задържим, как да направим по-лек, по-сносен живота на лекаря в село. Държавата трябва да му осигури известни предимства. Те се състоят в:

1. Създаване здравен дом в селото.
2. Жилище с всички удобства.
3. Превоз автомобилен и пътуване с намаление по б. д. ж. за лекаря и помощниците му.
4. Постоянна и навременна връзка с висшите медицински училища. Министерството на народното здраве и с всички институти и



лица в страната с оглед на опресняване и усъвършенстване на медицинските му познания и с оглед на временни нужди, консултация, специална медицинска помощ и пр.

5. Особена грижа за всички селища — леговища, в които има лековити води или които имат редица климатични и природни свойства, правещи ги ценни за нашето бальнеоложко дело. Лекарят в подобни селища да има специална подготовка или — ръководство от вещи лица специалисти-бальнеолози.

6. Времето, прекарано в селото, да се смята за двойно прослужено, както се признава за двойно прослужено времето на военните лица във време на война.

Стоянка Анчева (з): Значи, толкова е лош животът в селото!

Д-р Петър Попсаков (з): 7. Частната селска практика да се защита като прослужена държавна служба и да се включи във времето, необходимо за пенсиониране на лекаря.

8. Да се доставят частни моторни превозни средства, безмитно и с безакцизен бензин, за всички селски лекари, както това се прави на военните чинове, на дългосрочно изплащане.

Всички тези привилегии, които споменавам, ги имам и в други области — за военните, за учителите и т. н. Тъй че това не е нещо ново. Досега за селския лекар не бяха дадени привилегии и затуй той не е привлечен.

Един народен представител: Значи, условия за привличане?

Д-р Петър Попсаков (з): Разбира се, всичко това ще бъде в зависимост от неговото прослужено време. Няма да получи такива привилегии ония, който е отишел една или две години на село, но ще ги получи пропорционално на това, колко години е останал в селото.

9. При равен пенз да се дава предпочитане за специализация и за заемане на служба на селския лекар, когато пожелае друга служба.

10. Селският лекар да има право да определя заместника си през време на отсъствието по каквато и да е причина: болест, отпуски и пр.

11. Да се предвидят привилегии за децата на селския лекар при постъпване в Медицинския факултет и сродните нему: зъболекарски, фармакологически, ветеринарно-медицински и пр.

Йордан Пекаров (з): А ако не е кадърно детето?

Д-р Петър Попсаков (з): 12. Децата на същите да бъдат освобождавани от такси в средните и висшите училища.

13. Да се предвидят и други предимства и улеснения в културните нужди на селския лекар: освобождаване от телефонни такси, радиооборудованост и пр.

Бочо Илиев (к): Това мнение на групата ли е?

Д-р Петър Попсаков (з): 14. Да се създаде необходимият кадър от здравни помощници за всеки селски лекар: акушерка, сестра или самарянска, хигиенист и други, както и аптекар.

15. Да се създаде нарочен правилник за работното време, особено в амбулаторията, което да не надминава пет часа дневно. (Възражения)

Някой от земеделците: Как работи селянинът!

Д-р Петър Попсаков (з): 16. Да се подбере лекарски кадър от способни и с предварителна подготовка по селската здравна служба, обхващаща главно малката хирургия, акушерско-гинекологичната практика, детски заразни болести. За целта да има постоянни и временни, периодични, нощни здравни курсове. Да се предпочитат и лекари специалисти за селските служби.

17. Селският лекар да бъде освободен от многото и излишна канцеларщина, която да бъде възложена на негов помощник, под негово ръководство.

Един народен представител: Нещо сте пропуснали — и двама души помощници да му дадат!

Д-р Петър Попсаков (з): Има, има.

Сега трябва да чуем и теженията на лекаря на селото. Аз мога да ви прочета едно писмо от един участъков лекар от Шуменско. (Чете) „Има ли Вашата кооперация здравни картини за здравна пропаганда или специален подробен „Наръчник“ за водене здравни беседи пред селските маси? Не всеки лекар притежава ораторска и педагогическа дарба. Нашето ведомство досега е направило всичко възможно, за да убие всякакъв жив интерес у лекарите към творческа работа и наука. От завършилите висше медицинско образование Главната дирекция на народното здраве и Министерството на народното здраве сега иска да направи само канцеларисти, санитарни полици, бюро за даване всякакви статистически сведения, кара ги „под една мишница да носят две дини“, лицемерно наричайки ги „апостоли“.

Искрено съжалявам всички млади лекари, които са принудени да стават участъкови лекари в селата. Всеки от тях ще каже: „Това не е служба, а наказание.“

Лекарят на служба на народа да бъде използван като интелектуален-медицински висшист, а не като писар или прост дезинфектор. Дипломът не означава, че с науката е вече свършено, а тъкмо обратното: още с по-големи усилия продължава да се учи и да дава с такъв пример на селската маса.

Такива писма на един лекарски конгрес имаше със стотици.

Един народен представител: Това са галени мамини сина.

Д-р Петър Попсаков (з): 18. Привилегиите за селския лекар да се предвидят и за минния лекар, т. е.: пенсиониране, висока заплата и пр., като същият се смята за най-високо квалифициран минен работник.

19. Да се изработи специален и подробен правилник за селския лекар на държавна служба или на частна практика, който правилник да засегне не само сегашното, но и предидното положение, за да запази всички привилегии за лекаря на село, досегашен, сегашен и утрешен.

20. Да се задължат специализиращите лекари да прекарат по следното тримесечие от специализацията си в съответен лекарски санитарен участък, в инструктивен стаж по специалността си в полза на съответния участъков селски лекар. По този начин от съвместната работа в амбулаторията и евентуално консултативно вън от нея ще се ползува местният участъков лекар за опресняване и усъвършенстване в съответната специалност. Тая съвместна работа безспорно ще се отрази здравно благотворно на съответното население.

21. Никой завършил медицина да няма право на градска служба или специализация, преди да е прекарава тригодишна служба или частна практика на село. Завършилият лекар-специалист да няма право на частна практика по специалността си, нито да заема каквато и да било служба, преди прекарване селската си служба, която за специалистите следва да бъде намалена. По този начин ще може да се привлечат лекари-специалисти към селото. Който иска да не служи три години на село, ще служи като специалист с намален срок. В такъв случай ние ще привлечем за селото специални лекари, защото досега в селото се изпращаха млади лекари, а болните от село не може да бъдат третирани като втора категория, като второ качество болни.

Привилегиите, които изброих, целящи привличане и приобщаване към селото на добри и качествени лекари-специалисти, не е ново нещо. Те се ползват всички от разните други съсловия, а някои от тях и от лекарите и здравните работници, и то, за отбелязване, от служещи в градовете. Вие същите преди малко гласувахте най-голямата привилегия чрез бюджета на Народното здраве, като дадохте двойно по-големи заплати на лекарите на служба в градовете.

Селяните не са втора категория граждани. Те заслужават и трябва да получат наравно с гражданите квалифицирана медицинска помощ. Това не ще е само интерес за здравето на българския селянин, но и за народното здраве въобще.

Г-да народни представители! От името на парламентарната група на Българския земеделски народен съюз заявявам, че ние ще гласуваме за законопроекта, с който се цели да се притечем на помощ на нашето изоставено и пренебрегвано досега българско село, като му изпратим най-човеколюбивите интелектуалци — здравните работници, лекари. Само че ние намираме, че следва да се създаде такъв един закон, който сам да привлече лекаря към селото, а не той там да отиде като по принуда. Ето защо ние намираме, че законопроектът трябва да бъде изпратен в комисията, за да бъде попълнен и изменен с оглед положителното реализиране на високо-благородната цел, която е вдъхновявала г-на министра на народното здраве при вънасяне на законопроекта.

Бягството от селото е един безспорен, но печален факт, който досега е бил само констатиран. В реда на мероприятията, които днешната власт предприема, за да спре това бягство от селото, си реч, от земята — източникът на всички блага за нашия народ и държавата — е и настоящият законопроект. За да бъде обаче той одо-лотворен и резултатен, необходимо е да бъдат приети посочените по-горе положения, които не само ще привлечат истинския лекар към селото — в много случаи негово родно място — но и ще го задържат, за да му дадат възможност да служи не само като проводник на здравна култура, но изобщо на лична, обществена и народностна култура у нас. (Ръкоплескания)

Ефрем Митев (с): От името на нашата парламентарна група заявявам, че ще гласуваме законопроекта без да се изказваме по него.

Председателствуваш Георги Трайков: Има думата г-в министърът на народното здраве.

Министър д-р Рачо Ангелов: (От трибуната) Драги народни представители! Аз обичам да говоря свършено открито и, доколкото ми е възможно, ясно, за да могат всички присъстващи да схванат тенденцията и тона, което се цели с този законопроект.

Има много лекари, които са недоволни от този законопроект и още отсега почват да клюкарствуват — туй е факт, аз ви го говоря свършено открито — и да се възмущават, че ние сме ги малтретирани, че ние сме ги преследвали, че с този законопроект ние искаме да ги наказваме. Далеч от мен такава мисъл. Преди всичко пред нас стои интересът на държавата, който трябва да ни бъде ръководно начало. (Ръкоплескания и гласове „Браво!“) Нямам ни най-малко желание да преследвам когото и да било и да правя пакост никому, но когато се касае за услуга на народа, ние трябва преди всичко да се въоръжим с кураж и да кажем: всеки е длъжен да даде това, което този народ заслужава. Жертви трябва да правим всички. В туй число, само по себе си се разбира, и лекарите. (Ръкоплескания)

Когато беше в сила законът за гражданската мобилизация, тогава можехме да използваме лекарите, които бяха свободни, и да ги пращаме по селата, доколкото това беше възможно. Шом обаче се отмени този закон, настана свършено друга ера, друга епоха: всички лекари, които бяха мобилизирани и пратени по селата, починаха да бягат оттам, да се чистят и напълнява София. Помислихме се по някакъв начин, както казват някои, доброволно да ги пратим

да отидат на село, но не шат. Кани ги както шеш — не шат. Тук, та тук! Ние трябваше да намерим някакъв модус за разрешаване на този въпрос.

С този законопроект сега се цели малко по-друго нещо. Законът за гражданската мобилизация ни даваше право да мобилизираме само тези лекари, които са свободни от служба. Този закон сега цели да даде право на министъра на народното здраве не да мобилизира, а да назначава или командирова, и то не само свободните, но и тези, които са на служба. (Ръкоплескания) Това трябва да се отбележи. Значи, министърът на народното здраве има право да вземе който да било лекар, бил на служба дори и в самото министерство, да го улови за ухото — да се изразя малко простичко — и да го прати там, где то има нужда. (Ръкоплескания). Това е целта на този закон, а не да разтакаваме лекарите и да мислят лекарите, че ние искаме да правим някому някаква пакост. Съобразно с туй, от какво има нужда нашето население, ние ще използваме всички санитарни лица, които засяга законът. Тези лекари могат да бъдат и специалисти, могат да бъдат и неспециалисти. Ние ще преценим къде да ги пратим. После, ние ще назначаваме или командироваме някои лекари не само на село, но и в някои градове, в мини, работилници и т. н. Там където има нужда, там ще ги пратим, но преди всичко трябва да задоволим големите нужди на селското население и тогава ще мислим за друго. (Ръкоплескания).

Така например ние пратихме няколко души лекари в мини „Перник“. Един взехме от министерството, друг от болницата и т. н. — нагласиха се. Защо ги пратихме в мини „Перник“? По простата причина, че работниците там почнаха малко да саботират и продукцията на каменни въглища намаля: вместо да изкарват по 10.000 тона дневно, както беше, изкарваха 8, 7, 6, 5 и т. н. Започнаха да се преструват на болни и се натрупваха по няколко стотин души в амбулаториите, поради което наличните лекари не бяха в състояние да ги прегледат. Както шеш да прегледаш болния, минава време, а той това търпи — да мие време, за да не работи. Затова пратихме там повече лекари, за да успеят да прегледат всички болни, и тези, за които се установи, че се преструват на болни, да бъдат пратени на работа. Ние ще се помъчим да направим всичко, за да задоволим нуждите, колкото можем. Е, ако ние не сме кадърни, няма да го направим. Но ние трябва да го направим. Това трябва да се подчертае дебело.

Колкото и да бъде неприятно на тези или онези лекари, които ще почнат да се преструват, този бил болен, онзи бил болен, на друг жена му била болна, това не трябва да ни смущава. Ние ще ги претеглим, както трябва, и ще ги пратим там, где то е необходимо. Ако някои мислят, че искаме да им пакостим — нека си мислят. Обаче аз съм длъжен да изпълня своя отечественофронтowski дълг. (Ръкоплескания)

Това е, другари, което исках да ви кажа с две думи. Ние няма да излизаме от някакво си ставовище, че някому щяло да му бъде малко кривичко. Ще му бъде малко кривичко. Какво да правим, животът е такъв. В живота всичко не върви по вода. И ние срещаме мъчнотии.

**Титко Черноколев (к):** На болните в село им е много по-криво, че няма кой да ги лекува.

**Министър д-р Рачо Ангелов:** Разбира се, че им е по-мъчно. — Във всеки случай трябва да се излиза и от положението, че и нашите другари народни представители носят тежка отговорност. Те могат да вземат тук каквото искат решение по въпроса, но хубаво да помнят, че и те ще отговарят пред населението. Този законопроект може даже да не се одобри от народните представители, да се отхвърли. На добър час.

**Обаждат се:** Ще го одобрим.

**Министър д-р Рачо Ангелов:** Аз казвам, че няма само аз да нося отговорност, а и вие ще носите такава.

**Титко Черноколев (к):** Ние искме да поемем и сме готови да поемем по-голяма от тази отговорност. От нея не се боим.

**Някой от земеделците:** Няма да се отхвърли законопроектът, даже ще се разшири.

**Министър д-р Рачо Ангелов:** Във всеки случай не бива да се правят никому услуги и да кокетничим. Ние трябва да си имаме строго определена линия на поведение и да вървим по нея. Че някому щяло да бъде малко неприятно, това не трябва да ни интересува. Ние ще преценяваме тези, които ще назначаваме или командироваме, на колко години са, за какво са способни, какви специалисти са, кой на кое място и за какво е необходим и т. н., и съобразно с туй ще си направим нарежданията.

Сега, другари, ще ви кажа, че ще настъпят такива моменти — не се съмнявайте нито за секунда в това — когато вие ще дойдете да ходатайствувате.

**Обаждат се:** Няма да дойдем.

**Някой от народните представители:** Ще ни изпълните.

**Министър д-р Рачо Ангелов:** Хубаво да помните това, аз ви го казвам чистосърдечно. (Ръкоплескания) Да се помни това, а не да дойде някой при мен и да ми каже: ами този така, онзи иначе, не може ли ~~няма~~ да се нареди. Трябва веднаж завинаги да се отървем от това да ликвидираме с него. Никаква фаворизация, никакво хитруване, никакви ходатайства. (Ръкоплескания) Най-после трябва да се помни и това, че ние не сме зверове да ядем хората. Няма да ги ядем. Ще направим преценка и ако видим, че може да отиде —

ще отиде. Ако е болен, имаме лекарска комисия, ще го прегледа хубаво и ще установи болен ли е или не е. Наистина има някои болни, които не могат да отидат в село. Например, един от нашите другари тук има син лекар, който е с болен крак и не може да отиде в село. На него ще му потърсим друго място, където не трябва да ходи и да тича, а да работи на едно място съобразно с неговото състояние.

Що се касае до срока, някои лекари може да бъдат назначени или командирвани за 3 месеца или за 6 месеца . . .

**Кръстю Славов (з):** За година да бъде.

**Министър д-р Рачо Ангелов:** Нямам нищо против. — Аз съм предлагал уреждането на този въпрос няколко пъти в Министерския съвет. В началото се противопоставяха по съображение от друго естество — да не се чува думата мобилизация. Втори път, трети път, четвърти, пети път аз правих доклад в Министерския съвет, но не минаваше. Сега му намерихме модуса да не се употреби думата мобилизация, а да се каже „назначаване“ или „командироване“. По този начин ние печелим двойко. Какво? Сега по този закон, както казах и по-напред, ние можем да използваме не само тези, които са свободни, но и тези, които са на служба, ако намерим, че е необходимо и тях да пратим някъде. Ако ви се вижда малък срокът от 3 месеца, увеличете го на 6 месеца. Във всеки случай мога да ви кажа: бъдете спокойни, това е временна криза, която по моята преценка ще трае най-много 2 години. След 2 години това тежко положение ще мине, ние ще имаме повече лекари и няма да става нужда да командироваме такива. Но в днешно време, което действително е критическо, когато нямаме достатъчно лекари, ние трябва да имаме възможност да ги ловим и ги заставаме да отидат там, където има нужда. Какво беше моето положение, когато нямаш вече възможност да мобилизирам лекари? Не можех да направя нищо. Казва ти лекарят: давам си оставката, не можеш да ме задържиш, нямаш никакво законно основание. И така е. Напуска човекът и си отива. Сега обаче, при този закон, всеки ще знае, че може и трябва да отиде. Ако не ще отиде — добър му час. Няма да отиде, обаче 3 години няма да има право да бъде лекар, пък по-нататък, след 3 години, живот и здраве, ще видим какво ще правим. (Оживление) Аз ви казвам, ако искате, можете да увеличите и възрастта до 45 години или до 50 години — нямам нищо против. Във всеки случай трябва да се даде възможност на министъра на народното здраве да може да разполага с лекарския персонал и да започне веднага да задоволява належащите нужди на нещастното население. (Ръкоплескания) Това е моето мнение.

**Кръстю Славов (з):** Нека са по-възрастни, за да са по-опитни.

**Председателствуваш Георги Трайков:** Който е съгласен да се приеме на първо четене законопроектът за временна задължителна служба на санитарните лица, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема. (Ръкоплескания)

Минаваме на точка седма от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за уреждане положението на завършилите в СССР санитарни лица.

Моля г-на секретаря да прочете законопроекта.

**Секретар Тодор Тихолов (с):** (Чете)

## „М О Т И В И

към законопроекта за уреждане положението на завършилите в СССР санитарни лица.

Г-да народни представители! Преди 9 септември 1944 г. не малко лекари, преследвани от фашистките правителства, напуснаха България и забягнаха в СССР, където останаха на работа. Някои от тях се завърнаха в България след свалянето на фашисткия режим и сега тук се използват от отечественофронтовското правителство техните специални познания и опит, като се назначаха на съответни служби. Други са останали в СССР и продължават да работят там. На всички тези български лекари в СССР не е искано да държат никакъв изпит (колоквиум), били са назначени на служба и им е било разрешено право на практика само въз основа на представен диплом за завършено медицинско образование.

В СССР забягнаха тъй също и доста наши младежи, които постъпиха там като студенти по медицина и по други специалности и сега се завръщат в България с завършено висше образование. Обаче за да могат да бъдат използвани техните специални познания, те са длъжни да изпълнят в България редица формалности и в края на краищата да държат и специален изпит (колоквиум), за да получат право на свободна практика и да могат да се явят като кандидати за каквато и да било държавна и обществена служба.

Всички тези спънки, които се правят у нас на завръщащите се от СССР лекари и други санитарни лица, се явяват като акт на крайна некоректност и липса на уважение към братския руски народ и изобщо към СССР. Премахването на тези формалности ще бъде израз на нашата благодарност и приятелски чувства към нашите братя-освободители.

Ето защо аз ви моля, г-да народни представители, да разгледате и одобрите приложения законопроект.

Гр. София, февруари 1946 г.

**Министър на народното здраве: Д-р Рачо Ангелов**

## ЗАКОНОПРОЕКТ

за уреждане положението за завършилите в СССР санитарни лица.

Член единствен. Правата на всички санитарни лица, притежаващи надлежен диплом за завършено съответно образование в СССР се признават на общо основание в България, без всякакъв друг изпит.

Настоящият закон влиза в сила от 9 септември 1944 г. и отменя всички общи и специални закони, които му противоречат. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Няма записани оратори по законопроекта. Има думата г-н министърът на народното здраве.

Министър д-р Рачо Ангелов: (От трибуната) Драги народни представители! Ще ви занимавам само няколко минути с този законопроект, за да може да се ликвидира, защото смятам, че няма да има никой от вас, който да се противопостави.

Знаете много добре, че 20 и повече години преди 9 септември 1944 г. много наши младежи избягаха от България. Един от тях отидоха в Югославия, други в Чехия, Полша и т. н., но най-много отидоха в Съветския съюз. Между тях имаше разни санитарни лица: лекари, аптекари, зъболекари и т. н. На тези санитарни лица веднага им се даде право в Съветския съюз да практикуват професията си, както са я практикували в своята страна България. Достатъчно беше само да покажат документ, че са свършили, да кажем, медицина или зъболекарство, и веднага, без никакви формалности, да почнат да практикуват професията си или да бъдат назначени на служба. Освен тях, имаше и по-млади хора, които се записаха там да следват по медицина, аптекарство, зъболекарство и т. н. и като свършиха ученето си, работиха доста много време в Съветския съюз и се специализираха по някоя специалност. Като стана 9 септември у нас, тези хора започнаха по малко по малко да пристигат в България. Между тях имаше и съветски граждани, руси, не българи, които искаха да работят у нас като големи специалисти. И какво стана? Пред тях веднага се явиха разни пречки. Трябваше да се изпълнят всички формалности у нас, каквито се изискват от Министерството на народното просвещение. Изпълнението на тия формалности е такова, че действително човек трябва да се откаже от професията си. И наистина много от руските лекари у нас се отказаха от професията си поради тези формалности, понеже трябваше да пишат в Съветския съюз да им се изпратят едно удостоверение, друго удостоверение и т. н. Най-после, по силата на закона, те бяха задължени да държат и колоквиум, т. е. да бъдат екзаменирани, за да им се разреши да упражняват професията си: лекар, аптекар, зъболекар.

При това положение ние се намерихме в невъзможност да използуваме тези хора, които дойдоха от там — и наши, и чужди. Ние не можем да ги назначаваме и на служба, защото не можем да ги класираме и нямаме право да им плащаме заплати. И в момента има няколко души на служба, на които и досега не е платено, защото бюджетоконтролното отделение не дава. Ако наши лекари, аптекари и други санитарни лица, които отидоха в Съветския съюз и само след представянето на документ, че са завършили, им се признава всички права, защо ние, които сме се ползували с такова благоволение там, да не бъдем малко по-вежливи и деликатни към техните учебни заведения и да признаем правото на професия, на тия, които са ги завършили, след като представят документ, че са ги завършили?

Иван Димитров (к): Не е свършена тяхната медицинска наука! (Веселост)

Министър д-р Рачо Ангелов: Както и да е, аз считам, че ние трябва да уредим по някакъв начин този въпрос, защото у нас вече ще дохождат от СССР и професори специалисти. Както ви казах миналия път, ние вече откриваме тук работилници, фабрики и заводи за производство на разни медикаменти и санитарни материали и от там трябва да дойдат хора специалисти, които да работят тук. На тях трябва да им се признае това право. И ония наши сънародници, които са свършили там и са били съветски граждани, трябва да се ползуват от това право, като представят, разбира се, документи, защото ние не можем да приемаме когото и да било. Шом представят документи, трябва да ги признаем, както са признавали българите в Съветския съюз.

Обаждат се: Ясно е.

Министър д-р Рачо Ангелов: Аз мисля, че въпросът е ясен и няма нужда повече да приказвам.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема на първо четене законопроекта за уреждане положението на завършилите в СССР санитарни лица, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Д-р Иван Пашов: (к): Законопроектът, по спешност, да бъде гласуван и на второ четене.

Министър д-р Рачо Ангелов: Съгласен съм да ме приеме законопроекта, по спешност, и на второ четене.

Председателстващ Георги Трайков: Който е съгласен да се приеме законопроекта, по спешност, и на второ четене, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Ръкоплескания).

Моля г-на секретаря да го докладва.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете заглавието на законопроекта\*)

\*) За текста на заглавието и член единствен виж първо четене на същата страница по-горе.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема заглавието на законопроекта, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Тодор Тихолов: (с) (Чете член единствен)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема член единствен на законопроекта, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към разглеждане на точка осма от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за изменение и допълнение на глава V от закона за подобрене на земеделското производство и упазване на полските имоти.

Моля г-на докладчика да го докладва.

## ЗАКОН

за изменение и допълнение на глави V и VI от закона за подобрене на земеделското производство и праване полските имоти

Докладчик Цанко Григоров (к): Г-да народни представители! На 1 февруари т. г. в Народното събрание беше гласуван на първо четене законопроекта за изменение и допълнение на глава V от закона за подобрене на земеделското производство и упазване на полските имоти, който след това беше пратен в комисията по Министерството на земеделието и държавните имоти.

В комисията се взеха под внимание препоръките на г-да народни представители за основното изменение на целия закон за подобрене на земеделското производство и упазване на полските имоти, с цел да се пригоди към новите условия, обаче това може да стане след като се направят дълги и основни проучвания по-късно.

В момента се налага изменение и допълнение на глава V от закона, за да се улесни и ускори процедурата по обезщетяване на пострадали земеделски стопани и се ликвидира в най-непродължително време с много висши арбитражни преписки.

Комисията по Министерството на земеделието и държавните имоти прегледа законопроекта и предлага да бъдат направени в него следните изменения и допълнения. Като взе под внимание, че чл. 224а от закона влиза в глава VI, комисията прибави тази глава към заглавието на законопроекта, което добива следната редакция:

## ЗАКОН

за изменение и допълнение на глави V и VI от закона за подобрене на земеделското производство и упазване на полските имоти

Председателстващ Георги Трайков: Който приема заглавието на законопроекта така, както го докладва докладчикът, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Григоров (к): (Чете)

„§ 1. Чл. 196 се изменя така: „Съставените актове се предават срещу разписка веднага на кмета или заместника му.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 1, както се докладва, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Григоров (к): (Чете)

„§ 2. Алинея втора на чл. 198 се заличава.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 2, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Григоров (к): (Чете)

„§ 3. Чл. 203 се изменя така: „Съставеният от комисията протокол по чл. 198 се предава срещу разписка на кмета или заместника му, който нарежда още същия ден да се заведе във входящия регистър на общината и да се прибави към акта.“

Ако за престъпното деяние е предвидено наказание само глоба (членове 156, 157, 158, 159, 160, 164, 163, 174, 176, 177, 178, 179 и 188), кметът издава заповед за глобяване на нарушителя. Заповедта на кмета, с която се налага глоба до 500 лв., не подлежи на обжалване.

Кметът съобщава срещу подпис решението на комисията на потерпевшия, на извършителя и на лицата, на които е възложено плащането на обезщетението, а на извършителя — и размера на глобата, когато заповедта подлежи на обжалване. Съобщението се извършва по реда на членове 183—196 от закона за наказателното съдопроизводство, като обявяването по чл. 196 се извършва от кмета.

Недоволните от решението на комисията или от заповедта на кмета за наложената глоба могат в 7-дневен срок от датата на съобщението да подадат жалба пред околийския съдия. Жалбата се подава чрез общинския кмет, който в седмичен срок от получаването ѝ я препраща на съда с цялата преписка, образувана въз основа на акта и протокола.

Жалбата за общината подава кметът или заместникът му, без да е нужно решение на общинския съвет.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 3, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Григоров (к): (Чете)

§ 4. Членове 204, 205 и 206 и алинея първа, втора и трета на чл. 207 се отменят. Алинея четвърта и пета на същия член стават съответно алинея първа и втора.

Прибавя се следният текст:

„Тук и във всички следващи членове думите „мировия съдия“ се заменят с думите „околийския съдия“.

Докладчик Цанко Григоров (к): (Чете)

Председателстваващ Георги Трайков: Който приема § 5, моля, да вдигне ръка. Мнозинство. Събранието приема.

Докладчик Цанко Григоров (к): (Чете)

**Председателстващ Георги Трайков:** Който прлема § 6, моля, да вдигне ръка. Мнозинство. Събранието приема.

Докладчик Цанко Григоров (к): (Чете)

По образуваните дела съдят призовава като страна потърпев-  
 щия, извършителя, отговорните за обезщетението лица и общината."

Председателстваващ Георги Трайков: Който приема § 7, моля,  
да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Григоров (к): (Чете)

„§ 8. Чл. 213 се изменя така: „Когато нарушителят или стопанинът на добитък бъде открит, след като с влязла в законна сила престокол или присъда е определен размерът на обезщетението, последното се събира от нарушителя или от стопанина на добитъка по реда на събиране общинските налози. Нарушителят или стопанинът на добитъка не могат да оспорват размера на определеното обезщетение.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 8, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Домладчик Цанко Григоров (к): (Чете)

„§ 9. В чл. 216 думите „наказателни постановления на земеделския администратор“ се заменят с думите „протоколи на комисията.“

Председателстваващ Георги Трайков: Който приема § 9, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Григоров (к): (Чете)

„§ 10. В чл. 217, алинея първа, думите „с наказателни постановления или присъди“ се заменят с думите „по този закон“, а в алинея трета думите: „или в наказателните постановления“ се заличават.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 10, моля да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Григоров (к): (Чете)

„§ 11. В чл. 218 думата „постановлението“ се заменя с думата „протокола“.

Председателстваващ Георги Трайков: Който приема § 11, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Григоров (к): (Чете)

„§ 12. В чл. 220 думите „по които земеделският администратор издава наказателни постановления (чл. 205)“ се заменят с думите „за които не е предвидено наказание-затвор“.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 12, моля,  
да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Григоров (к): (Чете)

„§ 13. След чл. 224 се прибавя следният нов  
Чл. 224-а. На актовете, съставени до влизане на този закон в  
сила, се дава ход по досегашния ред.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 13, моля да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет на второ четене.

Г-да народни представители! Председателството предлага за утрешното заседание в 15 ч. следния дневен ред:

1. Доклад на бюджетарната комисия по бюджетопоекта за разходите през 1946 г. на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните.

**Първо четене на законопроектите:**

2. За допълнение на наредбата-закон за избиране на народни представители за обикновено Народно събрание.

3. За изменение и допълнение на закона за назначаване, уволняване и класиране на служителите по ведомството на Министерството на вътрешните работи и за временната общинска управа.

**Второ четене на законопроектите:**

4. За учредяване на Министерство на индустрията, занаятите и рудите и на Министерство на електрификацията и природните богатства.

5. За конфискуване на придобитите чрез спекула и по незаконен начин имоти.

6. За трудовата поземлена собственост.
7. Първо четене на законопроекта за противопожарната защита.

8. Одобрение решенията на прошетарната комисия, протокол № 3  
Като приемат предложениия дневен ред, моля, да вдигнат ръка

Мнозинство, Събранието приема.

**Закривам заседанието.**

(Закрито в 20 ч. 55 м.)

Председател: ВАСИЛ КОЛАРОВ

Сопредседатели: **ГЕОРГИ ТРАЙКОВ**  
**ЧЕСТОВ**

Секретари: { ТОДОР ТИХОЛОВ  
ЛЮБЕН ГЕОРГИЕВ

Началник на Стенографското отделение: **ДОНЧО ДУКОВ**